

MAJ 1976

LETO X.

ŠTEVILKA 5

OB 1. MAJU

Praznik dela je pred nami. Vedno, ko nekdo izgovori besedi prvi maj, se spomnimo praznika vsega delovnega ljudstva. Mi bomo le nekaj dni pred prvim majem praznovali dan ustanovitve Osvobodilne fronte slovenskega naroda.

Zgodovina 1. maja sega v drugo polovico preteklega stoletja. Prvi maj leta 1886 je v Chicagu zabeležen s krvjo. Ameriška policija je tega dne ubila 6 in ranila preko 50 stavkajočih delavcev. Sledil je še sodni proces s petimi smrtnimi obsodbami in tremi na dosmrtno ječo. Tri leta kasneje, torej leta 1889, je prvi kongres Druge Internacionalne proglasil prvi maj za mednarodni delavski praznik.

Mnogo prvih majev je od takrat že minilo,

toda zahteve čikaških delavcev še danes niso povsod uresničene. Njihovo simbolično sporočilo v treh osmihah: „osem ur dela, osem ur počitka, osem ur posvečenih kulturi,“ za mnoge pomenijo samo želje. Še vedno trpijo celi narodi pod kolonialnim jarmom, pa tudi marsikje drugje so razmere takšne, da je delavec samo sredstvo za izkoriščanje in okoriščanje že itak bogatih posameznikov.

In kakšen bo prvi maj pri nas?

Nova ustava, zakon o združenem delu in različni drugi dokumenti, ki jih sprejemamo, vedno bolj utrjujejo oblast delavskega razreda. Uvajanje delegatskega sistema prinaša marsikaj novega, boljšega, naprednejšega. Še vedno se borimo, da bi dokončno stabilizirali naše gospodarstvo.

Ko razmišljamo o bližajočih se praznikih, ne smemo mimo 27. aprila, dneva, ko so se združile vse napredne sile slovenskega naroda, da bi se podale v boj proti fašističnemu zmaju. Takrat je pred delovnimi ljudmi in vsemi, ki niso simpatizirali s fašizmom, stal dolg in krvav boj za dokončno osvoboditev izpod fašizma in kapitalizma. Mnogi, ki so ta boj začeli, niso dočakali sadov, ki jih je obrodilo njihovo začeto delo. Niso dočakali prvega maja 1945, ko je bila svoboda že čisto na pragu, ko se je narodu odpiral svetlejši list zgodovine.

In ko bomo praznovali ali bo to praznovanje še vsebovalo kaj prvobitnega? Od nas je odvisno, kakšno vsebino bomo dali prazniku. Naj bo to res praznik dela in ne samo praznik zaradi praznika.

VSEM ČLANOM KOLEKTIVA IN UPOKOJENCEM ČESTITAMO ZA PRAZNIK DELA

SAMOUPRAVNI ORGANI
DRUŽBENOPOLITIČNE ORGANIZACIJE
UREDNIŠKI ODBOR

POSLOVNO POROČILO GLAVNEGA

Glavni direktor tov. Stanko Krumpak je na seji delavskega sveta 22. marca 1976 podal poslovno poročilo za leto 1975, ki ga v celoti objavljamo.

Tovariši delegati!

Za nami je izdelava raznih dokumentov, ki prikazujejo, kako smo delali in živeli v letu 1975. Pri tem mislim na bilanco, na analize, na poslovna poročila direktorjev TOZD itd. O tem ste že ali pa še boste razpravljali v vaših delovnih sredinah. Zato se v podrobnosti za ta ali oni uspeh ali neuspeh v tej ali drugi TOZD ne bi spuščal. Gre mi za to, da vam posredujem nekaj globalnih ocen o našem skupnem delu v IMP v lanskem letu. In v naprej, da vzbudim vašo pozornost za nekatere najpomembnejše naloge, ki stojijo pred nami letos, ko stopamo v prvo leto novega srednjeročnega planskega obdobja. Preden nadaljujem, se želim opravičiti tovarišem iz TOZD Blisk, Elektrokovinar in Dvigalo, ker se bom po prikazu leta 1975 omejil predvsem na stari IMP in to predvsem iz dveh razlogov: čeprav smo se spoznali že v začetku lanskega leta, smo premalo delali skupaj, samo od drugega polletja naprej in drugič, šele v letošnjem letu je možna primerjava in ocenjevanje naših skupnih dosežkov.

Glavni ekonomski kazalci dosežkov v letu 1975 so bile:

- celotni dohodek – 1626 mio din, plan presežen za 8 %
- dohodek – 602 mio din, plan ni dosežen za 1 %
- za razširjeno reprodukcijo – 113 mio din, plan ni dosežen za 38 %
- povprečni mesečni OD – 4456 din (povprečje SRS 3521 din)
- povprečno število zaposl. – 3917 v rednem delovnem razmerju
- povprečno število vajencev – 666
- skupaj – 4583 ljudi
- fizični obseg poslovanja je bil večji za 25,20 %, od tega na račun novo zaposlenih za 11,89 % in na račun produktivnosti 13,31 %
- vrednostni obseg poslovanja pa se je povečal za 53,2 % (razlika do fizičnega seveda pomeni porast cen – inflacija)

Z navedenimi rezultati je IMP še bolj okrepil svojo vlogo in pomen ne samo med slovenskimi, temveč tudi med jugoslovanskimi proizvodnimi organizacijami. V svoji stroki smo vodilno jugoslovansko podjetje.

USPEŠNE INTEGRACIJE

Z upoštevanjem uspešno izvedenih integracij smo še bolj poglobili našo tehnološko in poslovno medsebojno odvisnost, po drugi strani pa uspešno realizirali v integracijskem elaboratu zastavljene cilje. Z doseženimi rezultati smo lahko

do neke meje zadovoljni. Zadovoljni predvsem zato, če upoštevamo, da pomeni leto 1975 tudi v širših družbenih merilih začetek bolj umirjenih tokov in celo upadanja gospodarskega pol leta. Pri tem ne smemo izgubiti izpred oči, da smo prešli v lanskem letu na nov način merjenja vrednosti našega dela, ki ni bil, a še do danes ni povsem vsklajen z našimi delovnimi navadami in delovno organizacijo. Vidite, in to je bil eden izmed dveh pogostih vzrokov, zakaj smo morali sredi lanskega leta pristopiti k rebalansu naših delovnih nalog, opredeljenih s planom.

Dejstvo, da smo lahko bistveno višje zastavljene naloge kljub nekaterim težavam uspešno izvršili (izpad je samo v dveh TOZD), govori o tem, da smo sposobni za marsikaj, samo če dovolj resno, z zadostno vztrajnostjo in požrtvovalnostjo pristopimo k stvari. Žal so med nami še vedno taki, ki skomigajo, ki na tak ali drugačen način celo zavirajo naš napredek in razvoj in s tem tudi afirmacijo samoupravljanja v naših delovnih sredinah. O tem mislim spregovoriti še par besed kasneje, vendar že takoj pribijam, da bomo v letošnjem letu zastavili vse sile tudi za to, da bo takih delomrznežev čim manj.

ZMANJŠATI INVESTICIJE

Verjetno je večino izmed nas osupnil podatek, ki sem ga navedel o izpadu naše planirane reprodukcijske sposobnosti. Kaj konkretno to pomeni, bomo slej ko prej vsi občutili na svoji lastni koži, ko se bomo pogovarjali o investicijskih načrtih, ki smo si jih zastavili. Pri tem želim povedati samo tole: v IMP se popolnoma zavedamo potreb pospešenega razvoja nekaterih, do sedaj zaostajajočih sektorjev in s te plati tudi podpiramo širše družbeno zastavljeno iniciativo za njihov hitrejši razvoj. Zavedamo se tudi že od samega začetka uveljavitve družbene akumulacije, katere bistvena razlika na prejšnji pavšalizirani sistem je sedanjí z značajem „pridobitniškega principa“, da moramo nekoliko več prispevati. Vendar so nas vse obremenitve za leto 1975 in razna iz dohodka izvirača posojila postavila pred naslednje izbire: zaradi nastalih posojil bomo morali zmanjšati naše investicije do take meje, da bo pri osnovnih naložbah šlo več ali manj samo za enostavno reprodukcijo, saj rabimo pri obstoječem obsegu poslovanja in nekoliko višji intenzivnosti obratnja obratnih naložb v letu 1976 dodatnih 100-120 mio din za slednje; drugič, če ne bo prišlo do zmanjšanja obsega del – naročil zaradi delovanja novih plačilnih instrumentov in ugotavljanja celotnega dohodka, bomo lahko temeljili naš razvoj samo na večji delovni intenzivnosti, ki pa slej ko prej pripelje do ekstenzivnega zaposlovanja; in tretjič, zaradi prispevkov po raznih sporazumih je nujno dvigniti ceno naše ure, če nočemo poslovati z izgubo.

BOLJE IZKORISTITI DELOVNI ČAS

Pri iskanju internih vzrokov za kvaliteto našega poslovanja in delovnega nivoja pa bi se omejil samo na dve področji: na izrabo fonda delovnega časa in na ravnanje z družbenim premoženjem, če ga merimo skozi pokazatelje inventure. Starejši člani kolektiva se še spominjajo, da smo se še komaj predlanskim ali nekaj let nazaj pogovarjali o viških in manjkih, ki so se gibali v tolerancah 1–2 % doseženega prometa. Že v lanskem letu, še bolj pa v letošnjem letu izstopa stalni porast procentov, ki grejo v viške in manjke, kritično je stanje zlasti v dveh TOZD.

Ob tem želim poudariti predvsem tole: ne želim ščititi vodstev TOZD, vendar je resnica tudi ta, da morajo predvsem delavci v skladiščih biti tisti v prvih bojnih vrstah za kvaliteto in pošteno ravnanje z družbenim premoženjem, po drugi strani pa je dolžnost delavcev TOZD, da uvedejo tudi na tem področju redne oblike preverjanja dela in ne samo pri dnevnicah, saj so viški ali manjki na področju inventur do 15-krat večji od izplačanih dnevnic. To navajam samo kot primer, kako smo lahko v našem vsakdanjem delu in nadzorovanju zelo enostranski. Drugi zorni kot te naše enostranskosti se kaže v odnosu do izrabe fonda časa. Tovariši, dejstvo je, da kažejo režijske ure v zadnjih dveh, treh letih tendenco porasta, da je znotraj fonda časa neposrednih proizvajalcev opazna tendenca k padanju norme ur, in ne nazadnje, da smo v lanskem letu kljub vsemu izgubili na zaposlenega dve uri več.

Ne glede na težave, ki smo jih imeli in ki jih bomo še imeli, smo vendarle tekom lanskega leta dobili nekaj pomembnih priznanj. V začetku meseca marca je obiskal IMP predsednik IS Skupščine SRS tov. ing. Andrej Marinc, ki se je podrobneje seznanil z našim delom, uspehi in problemi. Ideje, ki nam jih je povedal, smo skušali kar v največji meri pretopiti v naše vsakdanje delo. Junija meseca smo doživeli drug visok obisk, ko so nas obiskali podpredsednik in drugi predstavniki Mestne skupščine Ljubljana. Verjetno vam je že znano, da smo dobili tudi s tega visokega foruma potrditev naše usmeritve in pomembno priznanje. Obe priznanji sta še bolj postavili naše dosedanje samoupravne odnose, delovne in poslovne rezultate, hkrati pa postavili pred nas pomembne naloge, ki jim bomo kos samo z združenimi močmi.

SE BOMO ZNALI SPORAZUMEVATI?

Gre predvsem za ta vprašanja: kako uspešno bomo zagotovili združevanje dela in sredstev na temelju samoupravnega odločanja? Ali se bomo znali zlasti sedaj, ko bo spet na dnevnem redu razvojni plan, sporazumeti o tem, kaj naj bi vzajemno in v skupno korist preložili na boljše čase? Ali bomo uspeli bolje izkoriščati svoje človeške in materialne sposobnosti, s katerimi upravljamo v IMP in po TOZD, ali pa bomo še naprej plačevali stroške zaradi neizkoriščenja kapacitet in bo s tem dohodek kolektiva tudi manjši? To so tri temeljna vprašanja, o katerih se bomo morali začeti bolj resno dogovarjati, sporazumovati in tudi odločati. Poudarjam jih zato, ker nikakor ne moremo preživeti ozke miselnosti, ki je prisotna v nekaterih TOZD, ki se skušajo zapirati, premalo ali skoraj nič pa si ne

IMP GLASNIK izdaja delovna skupnost IMP – Industrijskega montažnega podjetja v Ljubljani. Izhaja mesečno v 5.586 izvodih. Uredništvo in uprava v Ljubljani, Titova 37. Ureja uredniški odbor: Rudi Bukovec, Anton Krizan (glavni urednik), Anton Štrus (odgovorni urednik), Valter Tischer, ing. Janez Trost, ing. Vane Učakar, Jože Weis. Tiska: Tiskarna Ljudska pravica v Ljubljani. Po mnenju sekretariata za informacije IS SRS, št. 421-1/72 z dne 26. septembra 1974 je IMP Glasnik oproščen plačila temeljnega davka od prometa proizvodov.

DIREKTORJA ZA LETO 1975

prizadevajo za spoštovanje interesov drugih. Ne zavedajo se, da se lahko kolo sreče obrne prav proti njim samim že jutri. Drugače povedano, še vedno se srečujemo s primeri, da posamezniki ali delovni kolektiv TOZD (mislim na najbolj glasne posameznike, ki s svojo agresivnostjo ne pustijo na plan razumni in trezni presoji) ravnaajo tako, kot da je odločanje o dohodku izključno njihova pristojnost. To je samo ena plat medalje in takšna razlaga pomeni v naših razmerah družbeno zlo. Taki namreč pozabljajo, da ustvarjajo dohodek z delom na družbenih sredstvih, in da dohodek ni samo rezultat delavcev v njihovih TOZD, temveč tudi rezultat skupnega družbenega dela. Dohodek je odvden od produktivnosti dela delavcev, uporabljenih poslovnih naložb, organiziranosti in smotrnosti dela, poslovnih odločitev, in ne nazadnje od proizvodnega in poslovnega povezovanja – integracije z drugimi TOZD v višje oblike organiziranosti združenega dela.

Kot že rečeno, smo v letu 1975 dokaj intenzivno vzpostavljali in realizirali stike na področju integriranosti dela in sredstev v naši stroki. Svoja stališča smo opredelili že leta 1974 v za ta namen izdelanem elaboratu. Dovolite, da vam jih zaradi osvežitve spomina navedem: na temeljno vprašanje, zakaj predlagamo integracijski proces, smo opredelili naslednje argumente:

1. zaradi zlorabljanja sistema nagrajevanja v nekaterih sorodnih firmah,
2. zaradi različne tehnologije projektiranja,
3. zaradi odnosov z gradbeniki v vertikalni povezanosti strok,
4. zaradi socialne varnosti zaposlenih,
5. zaradi nujnosti izobraževanja,
6. zaradi odprave razdrobljenosti kapacitet.

Kot smotre uspešno izvedenih integracij v poslovni sistem IMP Ljubljana, ki naj bi bil organiziran v delovno organizacijo, smo zastavili:

1. prenos, razširitev in medsebojno oplemenitenje z najboljšimi načini dela pri vseh,
2. poenotenje in razčiščenje tehnoloških postopkov montažnih storitev, projektiranja in delavniške priprave,
3. speljava tehnične delitve dela in
4. kot skupen rezultat višja produktivnost združenega dela in sredstev v IMP.

Danes lahko rečemo, da Blisk in Elektrokovinar skoraj v celoti delujeta v smeri zastavljenih nalog, medtem ko v Dvigalu nekaj posameznikov še ni razčistilo, da je ogromna razlika med prejšnjim neintegriranim in zato tudi poslovno zastarelim obnašanjem in sedanjim, v združeno usmerjenim delovanjem, ki ne more tolerirati vsega, kar sem že prej povedal. Vsi skupaj se moramo zavedati, da je integracija proces in da ta proces ne more teči po nekih zgolj formalnih kriterijih. Upoštevati je treba še najmanj, kar lahko naštejemo: tehnokonomske, socialne, družbenopolitične in tudi vidike etične narave. To pa seveda pomeni, da bomo pri tem uspeli, če se vsi skupaj zavedamo, da je potrebna skupna volja, pripravljenost na dialog, obilica političnega dela, modrosti in seveda znanja, ki je in mora biti temelj za vsak posamezen primer.

In če se ravnamo po teh načelih, potem se izkaže tudi na tem področju dolgoročna usmerjenost IMP, ki že desetletja nazaj goji in razvija samoupravne proizvodne odnose od bivših obratov, ekonomskih enot samostojnih organizacij

do temeljnih organizacij združenega dela. Kot dva temeljna kamna za realizacijo uspešnega samoupravljanja, ki ga ne more biti brez dobrega gospodarjenja, sta nam služila sistem investicij in finančne politike sploh in sistem planiranja. To nam je omogočilo, da smo se in se lahko tudi v naprej ravnamo po načelu: čisti računi, dobri prijatelji. Oboje nam je v preteklosti omogočilo izredno dinamičen razvoj, s katerim smo uspešno sledili pred nas postavljenim nalogam v družbeni reprodukciji.

PLANIRANJE NAJPREJ ZNOTRAJ TOZD

Z letošnjim letom stopamo v novo fazo, fazo samoupravnega planiranja, ki se lahko uresničuje samo s sporazumevanjem in dogovarjanjem samoupravnih subjektov o njihovih skupnih interesih. Pri tem je pomembno predvsem, da planiranje začenja in nastaja najprej za odnose znotraj TOZD, med delavci različnih TOZD, interesno povezanih v masi dela in drug od drugega odvisni in njihovih možnih povezav. Planiranje postaja stalna naloga, ki zahteva tudi sprotne popravke začrtanih usmeritev in mora potekati na vseh nivojih združenega dela istočasno. Še to: bistveno ni vprašanje, katere plane vklajevati med seboj, temveč so bistvena vprašanja tista, ki se sprašujejo: kakšen odnos ima delavec v združenem delu do uresničevanja planskih nalog, kaj lahko planira v okviru „svoje“ TOZD, kaj v okviru IMP, kaj v krajevni skupnosti, kaj v interesni skupnosti itd. Izkaže se, da je prav planiranje tisti vidik upravljanja (upravlja pa tisti, ki odloča) in rezpolaganja z dohodkom, ki nam omogoča premišljeno, to je zavestno odločanje o uresničevanju gospodarske in razvojne politike sploh. To pomeni, da obveznost plana izhaja iz medsebojne obveznosti in odgovornosti delavcev TOZD, DSSS in IMP kot celote, ter interesnih in družbenopolitičnih skupnosti. In zato so temeljne sestavine planov TOZD gospodarski, socialni in prostorski vidiki. Bistven element medsebojnega povezovanja TOZD je združevanje sredstev (interna banka) in dela, osnova za to združevanje pa planiranje. Osnova in izhodišče delovnih proizvodnih prizadevanj delavcev je plan in program razvoja TOZD.

Drugače povedano: vprašanje zakonitosti o gospodarskem poslovanju mora postati splošno sprejet princip obnašanja v naši družbi. To pa seveda postavlja v ospredje vprašanje odgovornosti. Zato mi dovolite ob koncu, da spregovorim par stavkov na to temo: tokovi našega samoupravnega razvoja se med drugim kažejo tudi v tem, da mora v vse pore družbenega življenja prodreti spoznanje o medsebojni odvisnosti vseh. Mi smo v IMP to področje formalno – z aktom – že opredelili. Pred nami stoji odgovorna naloga – zlasti političnega dela, da prodre spoznanje, da mora biti vsak proizvajalec, vsak državljani zaščitnik samoupravnih in ustavnih pridobitev. Od tega je med drugim odvisna naša politična in ekonomska storilnost. To pomeni, da se mora v letošnjem letu v TOZD, združenih v IMP, začeti odločno akcijo za sprovedbo sistema družbene samozaščite. Mimogrede povedano ne bo odveč, če povem, da ima družbena samozaščita popolnoma enak pomen in težo kot sistem splošnega ljudskega odpora ali pa armadni sistem, saj so v njenih okvirih zajeti najširši sloji delovnih ljudi.

Vsak na svojem delovnem mestu se mora boriti proti pojavom negospodarskega ali splošno družbeno škodljivega ravnanja. Zaščita temeljnih vrednot naše socialistične samoupravne skupnosti je prva med družbenimi funkcijami, ki jih moramo neprestano, organizirano in vsklajeno izvajati.

Tovariši! Ob koncu se zahvaljujem številnim sodelavcem v vseh TOZD, ki so se tekom celega leta 1975 in še prej borili za naše skupne cilje, za boljši jutri. Prek vas, tovariši delegati, iskreno pozdravljam vse člane samoupravnih organov v vaši TOZD z željo, da bi tako uspešno, odgovorno in razumno sprejemali odločitve tudi v naprej.

Vse prisotne pozivam, da se borimo za uveljavitev tehle pravil igre: poleg tekmovanja gojimo še dobro sodelovanje in korektne medsebojne odnose: težave rešujemo z dogovarjanjem, s sporazumevanjem, s skupnimi prizadevanji, in ne nazadnje, spoštovati je treba interese tudi drugih, da bi tudi drugi spoštovali naše.

TOZD Elektromontaža v Iraku

Že lansko leto smo v Glasniku IMP objavili kratko obvestilo, da je IMP Ljubljana sklenil pogodbo s švicarsko firmo SULZER za projektiranje, dobavo in montažo oziroma izvedbo instalacij industrijske in cestne razsvetljave za razširitev tovarne celuloze in papirja „Basrah Pulp and Paper Milt Extension“ – v Iraku.

(Nadaljevanje na 4. strani)

Esmad A. Wahab Mira, dipl. inž., Ivan Ulanec, Štefan Pogačar, Anton Krevs, Milan Špec (od leve proti desni)

TOZD Elektromontaža v Iraku

(Nadaljevanje s 3. strani)

Pogodba je bila podpisana v avgustu leta 1975, kjer je bil deficiran pričetek montaže v mesecu januarju 1976. Iz objektivnih vzrokov je prišlo do spremembe roka pričetka in zaključka montaže. Naročnik ni imel pripravljenega gradbišča in stanovanj za naše delavce. Od podpisa pogodbe je nastala za IMP in TOZD Elektromontažo ter TOZD Projektivni biro obveza, da kvalitetno i solidno opravi svojo nalogo, saj je to gradbišče pričetek uveljavljanja našega podjetja v tretjem svetu. To nas še tembolj obvezuje, da k izvedbi te naloge pristopimo čimbolj organizirano.

Organizacija priprav je pred pričetkom montaže potekla v več smereh, in sicer:

– Priprava in sprejem samoupravnega sporazuma za delo v Iraku.

– Kadrovske priprave – zdravniški pregledi, formiranje montažnih skupin in izbira vodje montaže. Pri kadrovskih pripravah želimo poudariti, da so bili in so še prisotni določeni problemi, predvsem pri vodilnih monterjih, med katerimi ni interesa, da bi prevzeli to gradbišče.

– Komericalnotehnične priprave, predvsem nabava materiala, izdelava delavniških izdelkov, izbira ustreznega orodja in zaščitnih sredstev.

– Priprava za odpremo materiala in orodja. Mirno bi lahko rekli, da je to ekspedicija, kjer moraš imeti vse pripravljeno, da so presenečenja čim manjša.

Dne 18. aprila 1976 je v Irak odpotovala prva skupina petih delavcev z nalogo, da pripravi vse potrebno za pričetek montaže in da prične izvajati montažna dela. Po potrebi bo skupina dobivala ojačitve. Predvidevamo, da bo v konici potrebno na gradbišču 40 do 50 delavcev.

Prva skupina je pred odhodom izrazila željo, da bi kljub veliki razdalji, ki jih loči od podjetja, ostali v tesni povezavi. Ta želja je upravičena, saj smo za izvedbo naloge zadolženi vsi.

Ob tej priliki želimo naši skupini čimveč uspehov na terenu.

Vodja gradbišča v Iraku tov. Anton Krevs nam je pred odhodom odgovoril na nekaj vprašanj:

– S kakšnimi občutki odhajate tako daleč?

„Prvič vpliva na počutje razdalja in to

da greš od doma, potem sprememba klime, ki jo bomo morali prenašati. Dejstvo pa je, da gremo v Irak takšni, ki smo vajeni dela na terenu in to delo se od tega doma verjetno ne bo veliko razlikovalo.“

– Kakšen material boste vgrajevali?

„Material je ves iz Slovenije, načrte je izdelal naš Projektivni biro, prav tako peljemo tudi orodje s seboj.“

– Kako bodo urejena stanovanja in hrana?

„Stanovanje imamo zagotovljeno v posebnih hišicah, hrana bo v naselju, in sicer pripravljena na jugoslovanski način, ker je na gradbiščih že okrog 180 Jugoslovancev.“

– Koliko bo naših monterjev na gradbišču?

„Od 40 do 50 in jih mora Elektromontaža še 20 poiskati. Zanimanje je bilo veliko, a jih je kasneje nekaj zaradi raznoraznih vzrokov odpadlo. Problem pa bo dobiti dobre vodilne monterje z večletno prakso.“

– Za koliko časa odhajate?

„Odhajamo za pol leta, če bomo v tem roku opravili sprejeto delo.“

J. W. in T. Š.

Odločitev, ki je vredna posnemanja

V zadnji številki „Glasnika“ smo med drugim poročali tudi o nameravani gradnji proizvodno skladiščnih prostorov za TOZD – PM Koper v Izoli. Če se še dobro spominjamo, smo ob zaključku naredili kratek pregled, kako se bodo zbrala finančna sredstva za financiranje tega tako prepotrebne objekta. Delavski svet TOZD je ob obravnavanju zaključnega računa za leto 1975 in ob ugodnih poslovnih uspehih razpravljal tudi o delu ostanka dohodka, ki se še lahko razdeli kot „dobiček“ in sprejel sklep, da se predlaga zborom delavcev, ki so bili v prvi polovici aprila, naj bi se del lanskega ostanka dohodka prenese v sklad za gradnjo poslovno skladiščnih prostorov v Izoli.

Kakšen del naj bi to bil, ni nihče točno določil, temveč bilo prepuščeno delavcem samim, da se pri tem izjasnijo. Ne malo smo bili presenečeni, ko so že na

Začetek gradnje v Izoli

prvem zboru samoiniciativno določili, naj se 50 % tako imenovanega dobička namenijo za gradnjo v Izoli. Tak predlog je bil posredovan na vseh zboreh, ki so bili v Sežani, Novi Gorici in Postojni. Taka gesta ni samo pohvale vredna, temveč izpričuje visoko družbenopolitično zavest kolektiva, ki skrbi za boljšo prihodnost, kajti slehernemu članu te delovne skupnosti je jasno, da brez ustreznih skladiščnih prostorov in novih obratov za proizvodnjo klime naprav in drugih polizdelkov ne bomo mogli uspešno konkurirati na tržišču, ki se organizira in tehnološko opremlja.

Prav je, če bralce informiramo, da so se dela v Loli že začela.

PETER ŽIGANTE

VELIKO ZANIMANJE ZA LETOVANJE V NAŠIH DOMOVIH

Prijave za letovanje so zbrane. Rezultat je naslednji: Fiesa 230, Lošinj 300, Pag 100 (in če računamo povprečno 4 ljudi z eno prijavo – so torej naše kapacitete skoraj zasedene).

Enkrat več kot je možnosti je prijav za izmeni od 21. julija do 31. julija in od 31. julija do 10. avgusta. Možno pa je še letovanje v izmenah od 10. avgusta do 20. avgusta in od 20. avgusta do 30. avgusta. Prav tako je še nekaj prostora od 1. do 11. julija. Zato prosimo tiste, ki so se prijavi za omenjeni nezasedeni izmeni, da sporočijo, v kateri izmeni bi želeli letovati, da tako olajšajo delo komisiji in prihranijo kasnejše nesporednosti.

Dovolj prostora je še v predsezoni in v zadnjih dveh izmenah posezone. Letovanje v juniju in septembru je ugodno zaradi nižje cene, razporeditve dela in ga priporočamo tistim, ki nimajo šoloobveznih otrok.

Svoje odločitve sporočite po telefonu v TOZD Družbeni standard ali recepciji najkasneje do 5. maja 1976.

Znanstveni in tehnološki razvoj zadnjih 30 let je izredno napredoval zlasti na področju kemije. Odkritja cele vrste kemijskih spojin in umetnih smol znanih pod enostavnim skupnim imenom „plastične mase“ je privedlo do prave revolucije v vseh razvitih deželah sveta.

Zaradi izrednih lastnosti umetnih smol, vsestranske uporabnosti ter izrednega razvoja tehnologije je od odkritja teh snovi in do praktične uporabe ter predelave preteklo le nekaj let, kar kaže na izredno hiter prodor na tržišče in to, da so kupci takoj sprejeli in osvojili tovrstne izdelke.

Posebno mesto med „plastičnimi masami“ imajo ravno poliesterske smole oziroma armirani poliestri ojačani z nealkalnimi steklenimi vlakni. To mesto zavzema zaradi izrednih kemijskih in fizikalnih lastnosti in s tem vsestranske uporabnosti, kakor tudi zaradi razmeroma cenjenih surovin (teže, cene, majhne specifične teže poliestra, le-ta je petkrat lažji od železa) in s tem tudi izdelkov, ki čestokrat do nedavnega pokrivali večji del potreb tržišča ali pa se uporabljajo druge rešitve oziroma materialni, ki so neprimerno dražji. Tržišče potrebuje tovrstne izdelke in se odpira predvsem na področju prehranske in kemične industrije (kemično odporni poliestri), farmacevtske industrije in široke potrošnje, kot so naši izdelki npr. blok cisterne, okrogle cisterne za kurilno olje ali celo za pitno vodo, kar pa mora biti posebej navedeno pri naročilu.

Za IMP tozđ „SKIP“ pa predstavlja proizvodnja rezervoarjev in cistern iz armiranega poliestra, logično nadaljevanje že vpeljane proizvodnje volumenskega prostora iz aluminija, jekla ter nerjavečega jekla. Tako lahko kupcu nudimo celotni izbor, pač z ozirom na zahtevnost njegovih potreb in predlagamo tako tudi najcenejše variante. S tem pa smo seveda v vsakem pogledu konkurenčni.

Začetek proizvodnje izdelkov iz armiranega poliestra v SKIP-u sega že v leto 1966. Večji razmak pa je bil po letu 1970, zlasti v letih 1972 in 1973 ter 1975, medtem ko je bil v letu 1974 porast proizvodnje manjši zaradi znane naftne krize v svetu in sorazmernega porasta cen osnovnih surovin. V letu 1975 beležimo stabilizacijo

razmer in znižanje oziroma vrnitev cen poliestrskih smol skoraj na raven pred že omenjeno krizo.

Proizvodnja je v provizorični delavnici v izmeri 108 kv. m, za katero imamo samo začasno obratovalno dovoljenje, ker le-ta ne ustreza v celoti. Tu nam grozi ob kakršnikoli resnejši nezgodi ali pritožbi, takojšnja prepoved in ukinitvev proizvodnje. Deloma rešujemo problem premajhnih kapacitet s kooperacijo, ki nam v tem obdobju pomaga obdržati tržišče, v perspektivi pa bo tam tista proizvodnja, ki za tovarno ne bo rentabilna.

Skupna kapaciteta oziroma tonaža je skromna in znaša le približno 85 ton izdelkov iz armiranega poliestra.

Kljub temu, da je proizvodnja ročno obrtniška in da so zdaleč premajhne kapacitete in zato ne moremo sistematično komercialno obdelati tržišče, pa lahko ugotovimo, da nas tržišče že dokaj pozna, kot solidne in kvalitetne dobavitelje. To pa pomeni, da imamo osvojeno tehnologijo predelave, da smo v stanju ugoditi najzahtevnejšim kupcem na tem področju.

Za bralce bo zanimivo že dejstvo, da je nabava repromateriala cca 70 % na domačem tržišču. Poliesterske smole proizvajajo: Color Medvode, Helios Domžale, Chromos Zagreb. Steklena vlakna se uvažajo iz Češkoslovaške, predvideva pa se gradnja tovarne za izdelavo steklenih vlaken v Sloveniji. Le 3 % surovin se uvažata z Zahoda. Z novo tovarno steklenih vlaken se bo domača nabava surovin povečala na 97 %.

Kot že omenjeno, je proizvodnja ročno obrtniškega karakterja in maloserijska. V lastnih prostorih izdelamo cca 45 ton izdelkov iz armiranega poliestra letno in imamo poleg že omenjene delavnice zasilno adaptirani hlevski prostor v Pirničah, v izmeri 54 kv. m, brez osnovnih prezračevalnih in ogrevalnih naprav.

TOZD SKIP

PROIZVODNJA IZDELKOV IZ ARMIRANEGA POLIESTRA

valnih in ogrevalnih naprav. Razen tega nimamo ustreznega skladišnega prostora za surovine, ki so vnetljive in delno eksplozivne. Prav tako nam manjka manipulativni prostor, ki mora biti vsaj 4 do 5-krat večji od proizvodnih prostorov. V že omenjenih delavnica ni mogoče instalirati strojev in s tem posodobiti proizvodnjo in izboljšati delovne pogoje.

Obstoječo proizvodnjo oziroma predelavo lahko povečamo poleg že navedenih dejstev še na osnovi povpraševanja po naših izdelkih, katere prodajamo brez resnejše akvizicije. Samo trikratni oglas za en artikel iz proizvodnega programa nam je v kratkem času izpraznil skladišče in nakopal težave, ker nismo mogli ugoditi kupcem. Ugotoviti moramo tudi to, da iz istega razloga nismo resneje propagirali naših izdelkov prehranski, kemijski in farmacevtski industriji, vendar so nas sami poiskali.

V srednjeročnem programu razvoja načrtujemo povečanje proizvodnih kapacitet iz dosedanjih 85 ton letno na 456 ton izdelkov. Za tak obseg potrebujemo nove proizvodne prostore cca 600 kv. m, opremljene z žerjavom nosilnosti 2 toni, sušilno komoro izven proizvodne delavnice ter kompresorsko postajo. Delavnica mora biti opremljena s prezračevalnimi napravami in ogrevana, ter vsa elektroatelacija v S izvedbi. Poleg proizvodnih prostorov potrebujemo še zaprte skladiščne prostore v izmeri cca 150 kv. m ter seveda ustrezne sanitarije in pomožne prostore. Manipulativni dvoriščni prostor naj bi bil velik za ta obseg proizvodnje cca 3000 kv. m.

Ce sedaj naštejemo na kratko še izdelke, ki jih proizvajamo: UPK 1000, univerzalni paletni kontejner za prevoz vseh vrst tekočin in kemikalij.

PSK – prevozno stabilni

kontejner z istim namenom. PSK bele barve, s toplotno izolacijo pa so namenjeni mlekarški industriji.

Blok cisterne 1000, 1500, 2000 l za široko potrošnjo (za hrambo kurilnega olja).

Okrogle cisterne za kurilno olje, prav tako za široko potrošnjo, in sicer 3200 l, 4000 in 5000 l kot tipski izdelki. Poleg tega namena služijo še za: vodo, mleko, vino, sokove, kisline, lužine itd.

Ostalo pa so izdelki rezervoarnega značaja in drugi, po naročilu. Tako naj omenim samo nekaj zadnjih takih večjih izdelkov kot so 3 kom stoječi rezervoarji po 40 kub. m za Color Medvode, 2 kom 30

kub. m za vinsko klet Metlika, večji rezervoarji za papirnico Vevče itd.

Izdelani pa so projekti za 13 kom 33 kub. m rezervoarjev za vinsko klet Vipava, ponudba je sprejeta.

Kljub poostrenim pogojem gospodarjenja po 1. 4. 1976 se naročila individualnega značaja te proizvodnje večajo tako, da smo glede perspektive lahko zadovoljni, posebno če bomo v stanju čimprej realizirati planirano razširitev proizvodnje. To pa pomeni za naš kolektiv perspektivno gledano povečano socialno varnost zaposlenih, večji ostanek dohodka in možnost nadaljnega razvoja.

A. P.

VTISI S STROKOVNEGA IZPOPOLNJEVANJA V ZDA

Problemi, ki se porajajo v projektiranju in instalaciji postajajo vse zahtevnejši in obsežnejši. To je razlog, da tudi naša organizacija združenega dela posveti večjo pozornost specializaciji in dopolnilnemu izobraževanju strokovnih kadrov tako pri načrtovanju, kakor pri izvajanju vse zahtevnejših instalacij. Tako usmeritev je ena od osnovnih postavk za dosego dobrih rezultatov poslovanja in nenazadnje tudi našo večjo prodornost na tuja tržišča, zlasti države v razvoju.

Kljub izkušnjam in tehničnim rešitvam, ki jih danes poznamo z njimi v celoti ne moremo in ne smemo biti zadovoljni. Razvoj na področju instalacij gre nezadržno naprej, tako na primer klimatizacija dosegla v minulih 15. letih izreden razvoj in napredek.

V času od 30. januarja do 23. marca letos sem se udeležil strokovno-izobraževalnega tečaja pri posebnem oddelku firme CARRIER v ZDA. Pot v ZDA me je vodila od Brnika, Frankfurta do New Yorka in dalje do mesta Syrosuse, kjer je tudi upravni sedež in večina proizvodnih obratov omenjene firme. Priznana tovarna instalacijske opreme je bila ustanovljena nekaj let pred I. svetovno vojno ter se razvila od skromne obrtne delavnice v eno od največjih proizvajalk instalacijske opreme. Ni naključje, da je tvrdka Carrier razvila močan izobraževalni in raziskovalni center, ki skrbi za nenehno strokovno izobraževanje strokovnjakov s področja klimatizacije. Ustanovitelj tovarne – ameriški znanstvenik in raziskovalec dr. L. Carrier je gotovo pripomogel k temu, da se lahko tovarna danes pohvali z največjim izobraževalnim centrom s področja klimatizacije v ZDA.

Tako organizira tovarna v sklopu svojega oddelka redne izobraževalne tečaje za različne profile strokovnjakov. Naj omenim samo nekaj od teh, kot so: tečaji projektiranja, prodaja opreme, menažerstvo, servisiranje itd. Tečaj s področja projektiranja klimatizacije, katerega sem se udeležil, traja najdlje in je organiziran dvakrat v letu. Predavanja, vaje ter pismeni testi so dokaj obsežni. Vendar je delo precej olajšano zaradi dobre organizacije samega študija, študijskih pripomočkov in neposrednega ogleda proizvodnje ter laboratorija za preizkuse in meritve, kjer se združuje teorija s praktičnimi rešitvami. Gradivo, obdelano v sedmih tednih, je obsegalo pregled teorije procesov v klimatizaciji, oceno letnih toplotnih obremenitev prostorov in objektov, teorijo hlajenja in hladilnih prostorov, toplotne črpalke, oceno optimalnih rešitev in izbiro primarnega sistema v procesu klimatizacije. Področje optimizacije procesov v klimatizaciji zavzema v sodobnem načrtovanju vidno mesto. Ves postopek je usmerjen k skupnemu cilju – zmanjšati porabo vložene energije na minimalno vrednost pri istočasnem uvajanju sodobne opreme, obdržati konkurenčno ceno in hkrati doseči zastavljene učinke, kot so temperatura zraka v prostoru, relativna vlaga itd.

Firme, ki se bavijo s proizvodnjo klimatske opreme v ZDA so razvile kopolice več ali manj uspešnih rešitev in temu pripadajočo opremo. Na ta način zmanjšajo potrošnjo energije na najnižjo možno mero.

To je področje, o katerem bi bilo vredno razmišljati tudi pri nas.

JANKO GREGORIČ,
dipl. ing. str.

Nov plačilni in obračunski sistem

V prejšnjih dveh sestavkih smo si podrobneje ogledali, kaj nam prinaša novega v decembru preteklega leta v Zvezi skupščini sprejeti zakon o zavarovanju plačil med uporabniki družbenih sredstev. Današnje razglabljanje pa bo posvečeno novemu obračunskemu sistemu, kar je v neposredni povezanosti s samim plačilnim sistemom. Delegati Skupščine SFRJ so namreč na zadnjem decembrskem zasedanju sprejeli tudi zakon o ugotavljanju in obračunavanju celotnega dohodka v temeljnih organizacijah združenega dela, ki daje novo kvaliteto pri ugotavljanju dohodka in drugačne možnosti njegovega razporejanja.

V čem obstoja bistvena značilnost novega sistema ugotavljanja celotnega dohodka (celotnih prihodkov) oziroma v čem se ta razlikuje od dosedaj veljavnega sistema? V razdobju od 1. 1969 do konca preteklega leta smo ugotavljali celotni dohodek na osnovi zaračunane blaga, proizvodov in storitev oziroma na osnovi takozvane zaračunane prodaje (fakturirane realizacije). V decembru sprejeti zakon pa uveljavlja načelo plačane prodaje (vnovčene realizacije), vendar ne na način, ki je veljal za razdobje 1. 1962 do 1. 1968. Kot plačano realizacijo namreč upoštevamo tudi sprejete instrumente zavarovanja plačil kot so sprejeti čeki, menice, garancije in akreditivi, dasiravno do dneva ko ugotavljamo celotni dohodek ni prišlo do priliva denarnih sredstev na žiro račun, ker instrumenti niso bili vnovčeni v času njihove veljavnosti. Kot plačana prodaja (realizacija) obračunskega razdobja torej ni upoštevan samo priliv denarnih sredstev bodisi na žiro račun (brezgotovinska prodaja) oziroma na blagajno (gotovinska prodaja) ampak tudi terjatve, vsebovane v instrumentih za zavarovanje plačila pod pogojem, da rok dospelosti ni potekel. V razmerju z inozemskimi odjemalci pa se upošteva ves priliv denarnih sredstev za prodano blago, proizvode in storitve kakor tudi terjatve, vsebovane v instrumentih zunanjih dolžnikov za zavarovanje plačila (akreditivi oziroma menice in čeki, vendar šele za datumom njihovega prejema). V celotni dohodek torej ne moremo všeti na up prodane blaga v inozemstvu. Dasiravno smo prikazano ugotavljanje celotnega dohodka obravnavali v ekster-nih odnosih, velja isto tudi za interne odnose to je za ugotavljanje celotnega dohodka na osnovi interne realizacije.

V celotni dohodek temeljne organizacije združenega dela pa vštevamo tudi dohodke iz združenega dela in sredstev kot so:

- dohodki, doseženi iz združitve sredstev za skupno poslovanje
- obresti od blagovnih in finančnih kreditov in posojil
- obresti od deponiranih sredstev
- dohodki od sredstev, združenih v banke, hranilnice, skupnosti premoženjskega in osebnega zavarovanja, samoupravne interesne skupnosti ter druge organizacije in skupnosti
- dobiček od poslovanja v tujini, ki je prenesen v Jugoslavijo.

Kot del celotnega dohodka pa ne moremo upoštevati tistih dohodkov, ki so bili doseženi od sredstev skupne porabe, sredstev rezerv in drugih namenskih sredstev, ker pripadajo namenskemu sredstvu. Del celotnega dohodka pa predstavljajo še izredni dohodki (izredni prihodki) in to:

- prejete zamudne obresti
- naknadno prejeti rabati in blagajniški skonti
- prejete odškodnine, izvzemši odškodnine za škodo na osnovnih sredstvih
- ugotovljeni presežki materiala, drobnega inven-

tarja, nedovršenih proizvodov, polizdelkov in delov lastne proizvodnje, gotovih izdelkov in blaga

- naknadno ugotovljeni dohodki iz poslovanja v prejšnjih letih
- drugi občasni dohodki, doseženi s poslovanjem.

Pretežni del celotnega dohodka tvorijo plačani in plačljivi (prejeti a še nevnovčeni instrumenti zavarovanja plačil) zneski od prodanih in dobavljenih proizvodov in blaga ter opravljenih storitev oziroma od proizvodov in storitev in blaga, uporabljenih za lastne investicije in za druge namene, ki imajo značaj končne porabe. Vsi prodajni in dobavljeni proizvodi, blago in opravljene storitve pa morajo biti obračunani po dogovorjenih oziroma veljavnih cenah. Celotni dohodek mora torej temeljiti na stvarno dobavljenih proizvodih in blagu oziroma opravljenih storitvah, obračunanih po dogovorjenih oziroma veljavnih cenah in to v višini, ki odgovarja plačanim oziroma plačljivim zneskom. Kazni za neupoštevanje teh določil zakona so visoke in sicer za TOŽD od 50.000 do 500.000 din, za odgovorno osebo pa od 5.000 do 20.000 din.

Ko smo ugotovili celotni dohodek (celotne prihodke) temeljne organizacije združenega dela, odštejemo od njih stroške oziroma dohodke, da bi dobili kategorijo dohodka, ki se razporeja na osebno, splošno in skupno porabo ter del za razširitev materialne osnove družbenega samoupravljanja. Kaj pa predstavlja celotno kategorijo odhodkov, ki ob nespremenjenih celotnih prihodkih vpliva na večji ali manjši dohodek? Ali se kategorija odhodkov ugotavlja na način, ki je veljal v razdobju plačane realizacije od 1. 1962 do 1. 1968? Najprej nekaj besed o tem, kateri so elementi kategorije odhodkov.

Največjo postavko med odhodki zlasti pri proizvajalnih organizacijah vsekakor predstavljajo materialni poslovni stroški, ki zajemajo porabljene vrednosti delovnih predmetov (surovin, materiala in energije), stroški za tekoče vzdrževanje delovnih sredstev, stroški za investicijsko vzdrževanje delovnih sredstev, vendar samo, če se s tem ne spreminja njihova zmogljivost ali namen oziroma podaljšuje življenjsko dobo po preteku redne amortizacijske dobe; porabljena vrednost drobnega inventarja in embalaže; vrednost vseh proizvodnih in neproizvodnih storitev ter povračila osebnih izdatkov delavcem, ki pa jih natančno opredeli zvezni izvršni svet.

Čim večja bo opremljenost z delovnimi sredstvi, tem večja bo tudi amortizacija kot element odhodkov.

Pri trgovskih organizacijah, dasiravno pri tem niso izključene tudi druge delovne organizacije, bo kot prevladujoči element odhodkov nastopala nabavna vrednost trgovskega blaga.

Tako kot se med celotnim dohodkom (celotnimi prihodki) pojavljajo izredni prihodki tako imamo med odhodki možnost nastopa izrednih odhodkov v sledečih pojavnih oblikah: plačane zamudne obresti, plačane odškodnine, stroški v zvezi s spori, primanjkljaji zaloga obratnih sredstev in odpisi terjatve.

Pri ugotavljanju dohodka nas bo v prvi vrsti zanimalo, kakšen del v obračunskem razdobju nastalih stroškov bomo upoštevali med odhodki in ali se pri tem moramo ozirati v preteklost pred nastopom

obračunskega razdobja in ali moramo imeti pred očmi tudi bodoče obračunsko razdobje. Zakon določa, da moramo med odhodki upoštevati tiste stroške, ki se nanašajo na prodane in dobavljene proizvode in blago ter opravljene storitve. Kaj to pomeni? V obračunskem razdobju nastali stroški bodo upoštevani v celotni višini, v kolikor je vrednost zaloga nedovršenih proizvodov, polizdelkov in delov gotovih proizvodov in trgovskega blaga na koncu obračunskega razdobja enaka na začetku obračunskega razdobja oziroma te vrednosti ni bilo niti na začetku niti na koncu obračunskega razdobja. Odhodki bodo manjši od vrednosti zaloga nastalih stroškov, če bo vrednost prejšnjega zaloga večja na koncu obračunskega razdobja v odnosu na začetek razdobja. Po drugi strani pa bodo odhodki večji od vrednosti zaloga nastalih stroškov, če bo vrednost zaloga manjša na koncu obračunskega razdobja v odnosu na začetek razdobja. Pri ugotavljanju rednih odhodkov torej upoštevamo vse stroške, ki se nanašajo na prodane in dobavljene proizvode in blago ter opravljene storitve. Četudi isti niso bili plačani oziroma zanje niso bili predloženi instrumenti o zavarovanju plačil. V tem je tudi bistvena razlika od načina ugotavljanja dohodka po plačani realizaciji v razdobju od 1. 1962 do 1. 1968. Takrat smo namreč med odhodki upoštevali samo tiste stroške, ki so se nanašali na plačano realizacijo. Poleg vrednosti zaloga nedovršenih proizvodov, polizdelkov in delov, gotovih proizvodov in trgovskega blaga, smo še poznali pojem vrednosti oziroma stroškov, ki so se nanašali na prodano in dobavljeno blago ter opravljene storitve, ki pa do konca obračunskega razdobja niso bili plačani in jih ni bilo treba pokrivati z ostvarjenim celotnim prihodom. V novih pogojih bo torej dohodek temeljne organizacije združenega dela toliko nižji, kolikor večja bo neplačana in s plačanimi instrumenti nezavarovana realizacija, kar bo treba s plačano in s plačanimi instrumenti zavarovano realizacijo pokrivati stroške tudi tistih proizvodov, blaga in storitev, ki so bili sicer prodani niso pa bili plačani oziroma ni bilo zavarovano njih plačilo z enim od instrumentov, ki smo jih že večkrat omenili. Prve posledice novega načina ugotavljanja celotnega dohodka bomo čutili pri obračunu za prvo polletje letošnjega leta, ker se novi zakon uporablja od 1. januarja. Obstaja velika verjetnost, da bomo morali s plačano realizacijo oziroma z instrumenti zavarovano plačilo v razdobju januar-junij 1976 pokrivati tudi stroške prodanih in dobavljenih proizvodov in blaga ter opravljenih storitev meseca junija, za katere do konca junija ne bomo prejeli plačil oziroma instrumentov o zavarovanju plačil. Ta ugotovitev velja za montažno dejavnost pa tudi za proizvodno dejavnost, če ne bo tekla dobava izdelkov kontinuirano ampak se bo skoncentrirala koncem meseca, kakor je bila dosedanja praksa.

Da bi bile posledice novega načina ugotavljanja dohodka čim manj boleče, bomo morali ažurirati naše poslovanje zlasti na področju obračunavanja opravljenih storitev in dobavljenega blaga in proizvodov, intenzivno bomo morali izvrševati izterjavo terjatev. Omejati se bomo morali pri nabavi materiala in surovin na najnujnejši obseg zlasti v tistih TOŽD, ki so prekomerno glede na lastne kvalitativne vire povečali zaloge istih. Zniževati bomo morali stroške na vseh področjih dela. Tudi na povečano produktivnost ne bomo smeli pozabiti. Novi plačilni in obračunski sistem ni samo nova tehnika medsebojnega plačevanja in obračunavanja ter ugotavljanja dohodka ampak zahteva od vseh nas novo vsebino dela.

● Keglanje v Mariboru

V Mariboru je bilo izvedeno pod pokroviteljstvom direktorja TOŽD tov. Ulčarja in tehničnega vodje tov. Borca tekmovanje med TOŽD - IMP v keglanju. Nastopilo je 14 4-članskih ekip, ki so vsak s po 100 lučaji hoteli doseči čimveč podrtih keglijev. Z najbolj izenačeno ekipo je TOŽD TRAA do-

segla najboljši rezultat in preprečila domačim, da bi slavili, saj so veljali poleg PM za najresnejše favorite tekmovanja. Ostale ekipe pa so se po zelo izenačenem boju razvrstile z minimalno razliko podrtih keglijev. Med posamezniki je Golobič TRAA odmetal kot on zna in prepričljivo, z 429 podrtimi keglij, dosegel daleč najboljši rezultat. Razveseljivo je, da so tudi dekleta dokaj številčno in zelo izenačeno prispevale k še boljšemu počutju, saj so nekatere dosegle celo boljši rezultat kot

mnogi moški na 50 lučajev. Presenetila pa je Nevenka Hrs DSSS, ki je z odločnimi meti poskrbela, da ji ni bila nobena kos.

Ko je direktor Ulčar p končanem tekmovanju, katerega je vseskozi spremljal, predajal pokale in diplome najboljšim in izrekel vsem nastopajočim zahvalne besede za sodelovanje in priznanje za zaupano in odlično izpeljano organizacijo tekmovanja, je pozval vse dejavnike v IMP, da se morajo podobna tekmovanja oziroma srečanja naših delavcev

ve večkrat prirediti, saj se tudi tako dokazuje razvitost našega podjetja, katerega ime je poznano doma in tudi zunaj naših meja.

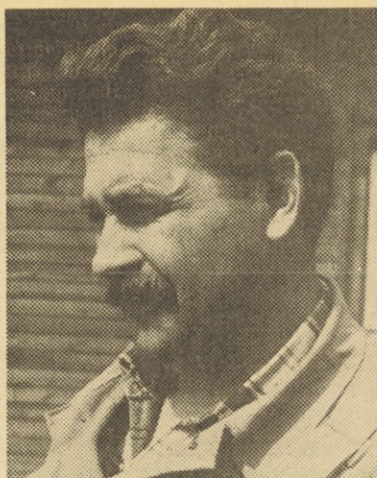
Rezultati - ekipno: 1. TRAA 1590 podrtih keglijev, 2. PMI 1540, 3. PM 1484, 4. OV 1478, 5. TEN 1441, 6. Skip 1440, 7. El. kovinar 1433, 8. Klima 1394, 9. Bliš 1391, 10. DSSS 1357, 11. EM 1343, 12. ZIP 1326, 13. Livarna 1297, 14. PB 1164.

Posamezniki: moški: 1. Go-

lobič (TRAA) 429, 2. Skrijanc (TRAA) 407, 3. Kumer (PM) 402, 4. Vidmajer (PM) 400, 5. Oven (TEN) 399, 6. Nerat (PM) 398, 7. Cife(Bliš) 397, 8. Remih (OV) 389, 9. Šiler (TRAA) 388, 10. Bizjak (Skip) 384, itd. Ženske: 1. Hrs (DSSS) 180, 2. Korošec I. (OV) 178, 3. Grujič (PM) 161, 4. Križman (PM) 156, 5. Lazarevski (Klima) 153, 6. Lah (Livarna) 152, 7. Korošec C. (DSSS) 151, 8. Ločnikar (TEN) 143, 9. Žontar (TEN) 140, 10. Strmljan (TEN) 87, itd.

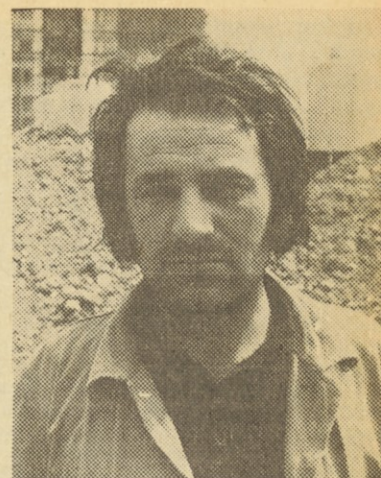
Olga Zajc

Janez Šmelcer

Silvo Tomažič

Jože Andročec

KAKO ZA 1. MAJ

Bližajo se prvomajski prazniki. Preživeli jih bomo vsak po svoje. Eni ob delu doma, drugi na izletih, v planinah in na morju. Štiri člane kolektiva smo povprašali, kaj mislijo o 1. maju in kako ga bodo preživeli:

Olga Zajc, TOZD Tovarna elektro naprav, Ljubljana:

„Skrbi so letos večje. Nov način poslovanja lahko prinese tudi to, da ne bo dovolj dela – vemo pa vsi, kaj to pomeni. Mislim, da je 1. maj vedno bolj delavski praznik. Samo pogledajte, koliko je ljudi ta dan po posameznih krajih znanih iz NOB. Tudi sama z družino vsako leto obiščem enega od teh krajev. Gmotne razmere večine zaposlenih pri nas so takšne, da vsakemu omogočajo enodnevni izlet. Z možem sva zidala, pa

smo tudi takrat praznovali 1. maj. Zadnje čase tudi v TOZD bolj slovesno praznujemo vse praznike, sindikat organizira proslave, kar je vredno vse pohvale, saj prej tega ni bilo.“

Janez Šmelcer, TOZD Elektromontaža, Ljubljana:

„Prvi maj je delavski praznik, praznujemo ga vsak po svoje. Ko sem še plezal, so opravili za 1. maj zadnje zimske vzpone, sedaj hodim z družino v hribe – letos bomo šli smučat. Za 1. maj planinci navadno ne organiziramo nobenega izleta, ker računamo, da gre takrat vsakdo na izlet z družino. Ta praznik praznujem že od šolskih klopi naprej. Običajno vsako leto zakurimo tudi kres. Sem pa za ta praznik že tudi delal in sicer udarniško, ko smo v Medvodah napeljevali vodo.“

Silvo Tomažič, TOZD Projekt montaža, Koper:

„Doma sem iz Brkinov in bom pomagal očetu in materi na kmetiji. Sicer pa ostale načrte praznovanja naredim, ko pridem domov. V glavnem pa vsako leto pomagam doma.“

Jože Andročec, TOZD Projekt, montaža, inženiring, Maribor:

„Doma me čaka veliko dela. Žena ni zaposlena, z eno plačo pa je treba ob gradnji kar malo stiskati. Delam vedno na terenu in to že 10 let skoraj vedno po cele dneve. Zato praznike delno izkoristim tudi za počitek, nekajkrat pa, ker so se roki bližali, sem ta dan normalno delal.“

NOVOGRADNJA V TOZD ELEKTROKOVINAR PTUJ

Leta 1961 so se samostojne obrtne delavnice (elektro obrat, ključavničarstvo, kleparstvo in obrat vodovoda) združile v podjetje Elektrokovinar Ptuj, sedaj TOZD IMP Ljubljana.

S svojim obrtniškim načinom dela je podjetje pokrivalo območje občine Ptuj, pa tudi oprema in orodje je bilo zastarelo, zato so temu primerni bili tudi rezultati.

Z razvojem na vseh področjih se je podjetje strokovno in tehnično razvijalo ter številčno naraščalo tako, da je danes že preraslo obrtniški način dela in proizvodnje.

Ključavničarstvo je v začetku bilo usmerjeno na popravila in posamezna manjša nova dela, pozneje in vse do danes pa se izdelujejo zahtevnejše konstrukcije, kompletne inštrijske hale, cisterne, bojlerji, ekspanzijske posode, prenosna skladišča itd., kar pa je narekovalo, da uredimo in izboljšamo vsaj osnovne pogoje za delo delavcem, saj smo večina del opravljali na prostem. V letu 1973 smo v glavnem z lastnimi kapacitetami zgradili manjšo proizvodno halo z mostnim žerjavom.

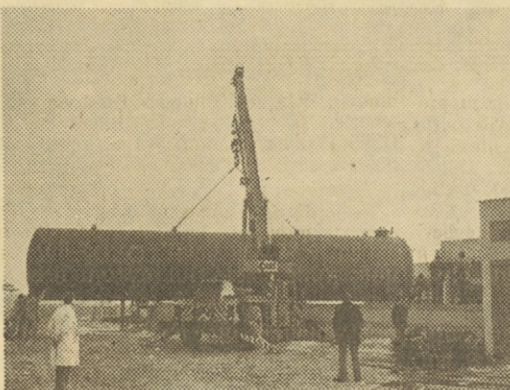
Tudi elektro obrat se je razvil in od začetnih hišnih inštalacij danes opravlja vse zahtevne inštrijske inštalacije kompletno z razdelilnimi omarami, kakor tudi vzdrževanje in izpolnjevanje inštalacij inštrijskih obratov, ki so že v pogonu.

V vodovodnem obratu se je v začetku osnovala skupina za centralno kurjavo, ki je z razvojem dosegla

takšen nivo, da je danes že samostojni obrat ogrevalnih naprav.

Tudi kleparski obrat je od začetnega obrtniškega načina proizvodnje že prešel na inštrijski način in danes izdelujemo vse vrste kanalov za prezračevanje itd. V lanskem letu smo opremili s kompletno kanalizacijo trajekte za ladjedelnico Trogir.

Razvoj po posameznih panogah dejavnosti in pove-

Izdelava in montaža cisterne

čani obseg dela zahteva, da odpravimo dosedanje pomanjkljivosti na področju tehnologije in organizacije dela. S pripojitvijo k IMP Ljubljana se na osnovi delitve dela odpirajo še večje možnosti za specializacijo na tehnološkem, organizacijskem in kadrovskem področju.

Za uresničevanje skupnih ciljev in zaradi pomanjkanja proizvodnih in skladiščnih prostorov, se je delovni kolektiv TOZD Elektrokovinar Ptuj v okviru skupnega investicijskega programa IMP odločil za novogradnjo v ptujski industrijski coni. Celotni investicijski objekt se bo raztezal na površini 20.000 kv. m, s tem, da znaša skupna predračunska vrednost 26.700.000 din. Lokacija je že odobrena, v izdelavi je tudi ustrezna dokumentacija, tako, da bi v letošnjem letu začeli z gradnjo, ki bo potekala po posameznih etapah v okviru finančnih in ekonomskih možnosti. V prvi fazi bi zgradili proizvodne prostore za ključavničarski obrat, kasneje pa tudi ostale proizvodne prostore in spremljajoče objekte s skladiščem reprodukcijskega materiala, kakor tudi aneks za pisarniške prostore.

Z novogradnjo proizvodnih prostorov želimo prispevati svoj delež k povečanju produktivnosti dela in izboljšanju delovnih pogojev delovnega človeka, zato želimo, da se naši cilji in naloge, ki smo si jih zadali, uresničijo in s tem tudi cilj in program organizacije združenega dela IMP Ljubljana, ki nam je omogočila, da smo pristopili k realizaciji investicijskega programa.

MARJAN BERLIC

Takoj po prihodu čez most, kjer je včasih tekkel ves promet proti Štepanji vasi in ki je danes rezerviran za pešce, vas pozdravi velika tabla z napisom, da bo Imos tu zgradil 3000 stanovanj v dveh mestnih soseskah. Za začetek gradnje je označeno leto 1973. Tega leta je z deli v tem novem naselju začelo tudi naše podjetje. Kot prva TOZD Projektivni biro nato pa Elektromontaža za celotno elektriko, TOZD PMI Maribor, PM Koper in OV Ljubljana za vodovod, ogrevanje in prezračevanje. Vgrajenih pa je bilo veliko izdelkov tudi ostalih naših TOZD.

Po treh letih je v Štepanji vasi zrastle že pravo, moderno predmestje, ki vsak dan sprejema nove stanovalce, na drugi strani je veliko gradbišče vedno odprto. Vzporedno gradijo tudi nekatere nujne spremljajoče objekte: šolo, trgovino, dom za ostarele občane.

ELEKTRIKA ZA SKORAJ 2000 STANOVANJ

Po podatkih z gradbišča je naša TOZD Elektromontaža doslej napeljala elektriko v 1700 stanovanj, dvesto bo gotovih v kratkem, 347 pa jih je v delu.

„Tu smo prvič začeli delati po italijanskem sistemu Ticino. Betonski način gradnje stolpnice ali bloka zahteva tudi svojstven način vgraditve instalacij. Tako že pred betoniranjem položimo vse instalacije v cevi, ki se navežejo na armaturno železo in potem se vse skupaj zalije z betonom. Vsako napako, ki nastane pri betoniranju, je treba takoj odpraviti“, je o novem načinu dela pripovedoval vodilni monter Peter Klaus.

Prednosti novega načina vgrajevanja so predvsem: skrajšal se je čas montaže, saj so stolpnice s 167 stanovanji končali v 14 mesecih, medtem ko bi klasični način trajal precej dlje. In sla-

bsti, ki so jih ugotovili med tem časom: – delati je treba pod težjimi pogoji. Kovinski opazi se segrejejo tudi na 70 stopinj C in ker so premazani z oljem, je nevarnost, da pride do poškodb veliko večja. Tak način dela zahteva večjo povezanost z gradbinci. Material danes že proizvaja „Kontakt“ iz Zagreba, a kvaliteta ni povsem enaka uvoženemu.

Podobno kot smo bili leta 1973 začetniki sistema, ki je danes že utečen in dodelan, tako se je prvič z organizacijo gradbišča srečal tov. Ivan Bizjak, šef montaže.

„Običajno se borimo za prostor na objektu, ki ga delamo. Tokrat smo postavili svojo hišico, ki služi kot nekakšen štab. Tako imamo lahko dobro urejeno evidenco materiala, ki ga izdamo iz skladišča in tistega, ki je bil dejansko porabljen. Ker je bila organizacija dvakrat nova, je trajalo nekaj časa, da je stekla.“

Tov. Anton Berčič, monter specialist se je odpravil na pregled instalacije stolpnice SO-3.

„Če govorimo o novem načinu dela, lahko rečem, da smo samorastniki. Že prej smo nekatere instalacije vlagali, vendar ne po tem sistemu. Zato

ni čudno, da včasih naših težav niso razumeli. Ekipa, ki je tu, se med seboj dobro razume in uspeh tudi ni izostal.“

Tov. Berčič je član izvršnega odbora sindikata in zadolžen za obveščanje.

„To je precej neobdelano področje. Vsem monterjem ne morem povedati, kaj smo sklenili na sestanku, drugih možnosti pa tudi nimajo veliko, da bi lahko zvedeli. V TOZD naj bi izhajal bilten, ki bi več poročal o dogajanjih na posameznih gradbiščih in sploh v TOZD. Obveščenost je pogoj, če hočemo doseči, da bodo ljudje res delali z dušo in telesom.“

Tov. Janez Gvardjančič je pri IMP od leta 1966. Tri leta je bil vajenec. V Štepanji vasi dela od avgusta leta 1974.

„Nov način dela je po eni strani zelo v redu, na drugi strani pa ga spremljajo težki pogoji dela. Naše delo je odvisno od gradbincev. Če oni delajo

ponoči, ob sobotah in nedeljah, moramo enako tudi mi, ne glede kakšno je vreme.“

Ko je primerjal gradbišča, kjer je doslej delal, je menil, da je štepanjsko eno od bolje urejenih.

Ker TOZD Elektromontaža v konicah ni zmogla sama vseh del, so ji na pomoč priskočili monterji 24. septembra iz Titovih Užic, šest jih še dela v Štepanji vasi.

Tov. Mišo Tamburič je v Sloveniji leto in pol. Stanuje v našem samskem domu, po poklicu je elektroinstalater.

„Sem zadovoljen – tako z delom kot tudi z vsem ostalim, delati v Slovenijo bi še prišel.“

Tako naši električarji. V povprečju jih je na gradbišču 33, v konicah pa tudi 60.

„Nekateri so mislili, da se bodo zaradi velikega gradbišča lahko kdaj pa kdaj „malo izgubili“, pa ni bilo možnosti. Ravno zato in pa zaradi izredno težkih pogojev dela se je tu izmenjalo

veliko monterjev,“ je dejal tov. Bizjak.

SLOVENIJA V MALEM

V mariborski baraki smo pogovarjali z Mariborčani in Koprčani. Oboji skrbijo, da bo stanovanjih toplo, dovolj vode in da bosta kuhinja in kopalnica dovolj prezračeni.

Iz Maribora sta v Štepanji vasi trenutno dve skupini monterjev, ki delata v objektih, ki jih gradita gradbeni podjetji Konstruktor iz Maribora in Vegrad iz Velenja.

„Vgrajujemo sanitarne vozle, ki jih izdeluje naša TOZD Idrija. Od klasičnega načina predej razlike, saj je delo hitrejšo, bolj čisto in lažje“, pripovedoval vodilni monter Ivan Lah.

Monterji stanujejo v samskem domu ali pa v zasebnih sobah. Vsak dan jim na gradbišče dostavlja toplo malico naša TOZD Družbeni standard.

Tov. Posedi Stefan, KV monter vodovodnih instalacij, se je zaposlil pri IMP leta 1966, pri njem je bil tri leta vajenec.

„Vedno delam na terenu in to največkrat od jutra do večera. Trenutno popoldne ne delamo. Vsak petek grem domov in ker sem daleč, se moram vračati že nedeljo ob 15. uri, da lahko začnem v ponedeljek delati ob 6. uri. Če bi mi dovolili, da bi začel ob 9. uri, bi lahko odhajal od doma v ponedeljek zjutraj, izgubljene ure pa bi do prinesel popoldne – vendar to zaenkrat ni možno.“

Včasih se zgodi, da na gradbišču ni materiala in monterji ne morejo nadaljevati del:

„Za material je zadolžen operativna in vodilni monter. Enkrat se je zgodilo, da smo ostali brez – kriv pa je bil proizvajalec, sicer pa vedno za dva do tri dni predvidimo delo, da nismo potem v zagati,“ je dejal tov. Posedi.

V TOZD PM Koper je zaposlen Nurija Kaltak, ki je leta 1971 prišel k IMP kot vajenec in se izučil za monterja vodovodnih instalacij. „Decembra leta 1974 sem prišel v Štepanjsko naselje, z delom sem zadovoljen. Stanujem v zasebni sobi, hranim se pa tam, kamor pridem. Doma je iz Prijedora. Z očetom, ki je tudi zaposlen v Sloveniji, skupaj doma gradita hišo. Ker ima še mlajše brate in sestro, ki so odvisni tudi od njega, se še ni dokončno odločil ali se vrne ali pa ostane v Sloveniji.“

„Delo bi dobil v svojem poklicu, samo ne bo tako urejeno in tudi ne tako plačano.“

SODELUJEMO PRI GRADNJI STANOVANJ V ŠTEPANJI VASI

Sicer pa delo je povsod delo, odvisno je le, kako je plačano. V prostem času igra nogomet, poleti se kopa v bazenu ali pa je v družbi prijateljev. Po govoricu sodeč bi marsikdo rekel, da je rojen v Sloveniji.

O nekaterih težavah smo se pogovarjali, tudi z vodilnima monterjema. Tov. Franc Artnik skrbi za vodovod, tov. Renato Stanič pa za centralno ogrevanje v zgradbah, ki sta jih zgradili gradbeni podjetji Kraški zidar iz Sežane in Stavbenik iz Kopra.

„Tako kot se v montaži redno dogaja, so tudi tu monterji prišli „na golo“. Večkrat bi bilo dobro, da bi vodilni monter prišel sam na gradbišče nekaj pred prihodom prve skupine monterjev, da bi ti imeli že pripravljeno delo. Na ta način bi skupina izgubila mnogo manj ur, ki gredo na „račun priprave terena“.

S sanitarnimi vozli nimajo posebnih težav, saj so jih vgrajevali že tudi prej.

Poseben problem bo po novem nabava materiala. Prej je vodilni monter odšel sam v trgo-

vino in poiskal, kar mu je manjkalo. V pogojih novega načina gospodarjenja pa to ne bo več možno.

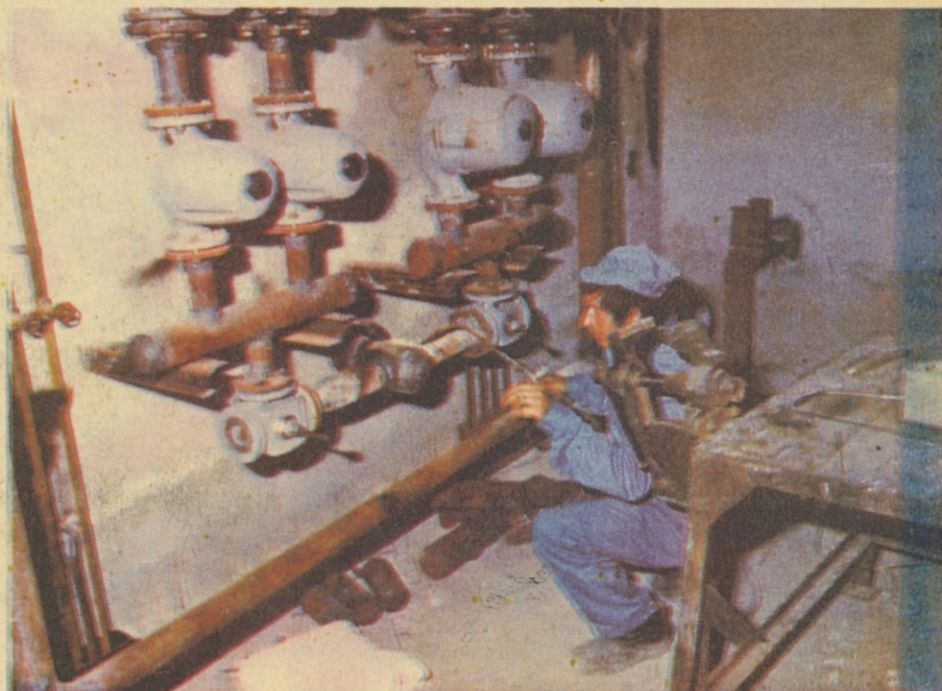
Veliko stvari se na zgradbi poenostavi in marsikakšni material prihrani, kar pa projektanti sprejemajo zelo različno. Včasih bi bilo treba več stikov med načrtovalci in končnimi izvajalci.

Beseda je stekla tudi o nagrajevanju. Njihova pripomba: Delavci, ki nóčejo ali pa slabo delajo, so previsoko ocenjeni. Razliko med dobrimi in slabšimi pa naj bi ponovno vzpostavila osebna ocena. Delavec bi moral čutiti, da bo več dobil, če bo več in bolje delal.

To je del iz njihovega vsakdanjika. Za trenutek smo jih zmotili pri njihovem delu. In ta trenutek je prekratek, da bi lahko zajeli vse razsežnosti problemov, s kakšnimi se srečujejo. Naj bo njihovo delo tudi v bodoče uspešno.

Zapis pripravil:
TONE STRUS

Fotografije:
BORIS KOBAL

PREZRAČEVANJE STANOVANJSKIH HIŠ

Za povečanje človekovega zdravja, njegove delozmožnosti in volje do dela mu je potrebno zagotoviti udobje v bivalnih prostorih. Na udobje vplivajo fizikalni parametri kot so: temperatura in relativna vlažnost zraka, hitrost zraka, površinska temperatura, kakor tudi nekateri drugi vplivi: šumnost, onesnaženje, vonjave itd. Vidimo torej, da ima kvaliteta zraka velik vpliv na počutje človeka v prostoru. Željeno kvaliteto zraka je možno doseči le z ustreznim sistemom prezračevanja.

V praksi se je zaradi pomanjkanja opreme in ustreznih normativov uporabljalo le nekaj sistemov prezračevanja, ki pa v večini primerov ne izpolnjujejo zahtev po kvalitetnem zraku. Prav pomanjkanje opreme za preračevanje je pred dvema letoma vodilo v razširitev proizvodnega programa IMP TIO Idrija.

Stanovanjsko prezračevanje je široko področje, zato smo razvojni program razdelili na dve med seboj povezani fazi. V prvo fazo spada sistem naravnega prezračevanja in sistem umetnega prezračevanja s prisilnim kontroliranim odvodom odpadnega zraka in nekontroliranim dovodom svežega zraka. Druga faza je dopolnitev sistema prisilnega odsesavanja s kontroliranim dovodom ustrezno pripravljene zraka.

Cepprav naravno prezračevanje ne izpolnjuje zahtev po kvalitetnem zraku za dosego udobja v prostoru, je pri nas še vedno zelo veliki meri zastopano. To je sililo naš TOZD, da smo ga uvrstili v program kljub znanim slabostim (popolna odvisnost delovanja od vremenskih razmer). Zaradi enostavnosti je v primerjavi s sistemi umetnega

TOZD TIO IDRIJA

prezračevanja mnogo cenejši pri izgradnji, kakor tudi pri obratovanju, saj praktično ne zahteva nobenega vzdrževanja.

V razvitejših evropskih državah so mnogo pred nami prešli na serijsko izdelavo standardnih elementov za umetno prezračevanje, kar je pocenilo samo izdelavo in tako pripomoglo k njihovi hitrejši razširitvi. Da je res tako, potrjujejo podatki za Švedsko, kjer je cca 90 % stanovanjskih objektov izvedeno s sistemi umetnega prezračevanja od tega jih je 25 do 30 % izvedeno s kontroliranim dovodom zraka. S takim razmerjem se pri nas še ne moremo primerjati, vendar lahko iz lastne prakse pri izdelavi opreme ugotovimo, da naročila in povpraševanje po elementih za umetno prezračevanje

iz dneva v dan naraščajo in da se danes vse več stanovanjskih objektov opremlja s temi sistemi. K večjemu in hitrejšemu razvoju na tem področju bo nedvomno veliko pripomogla tudi sprememba neustreznih predpisov o prezračevanju stanovanjskih hiš v Uradnem listu iz leta 1970.

V razvojni oziroma proizvodni program IMP-TIO Idrija smo vključili sledeče sisteme prezračevanja:

1. PS - 1 sistem naravnega prezračevanja

2. PS 2 - 1 sistem umetnega prezračevanja s prisilnim odvodom odpadnega zraka s centrifugalnimi strešnimi ventilatorji

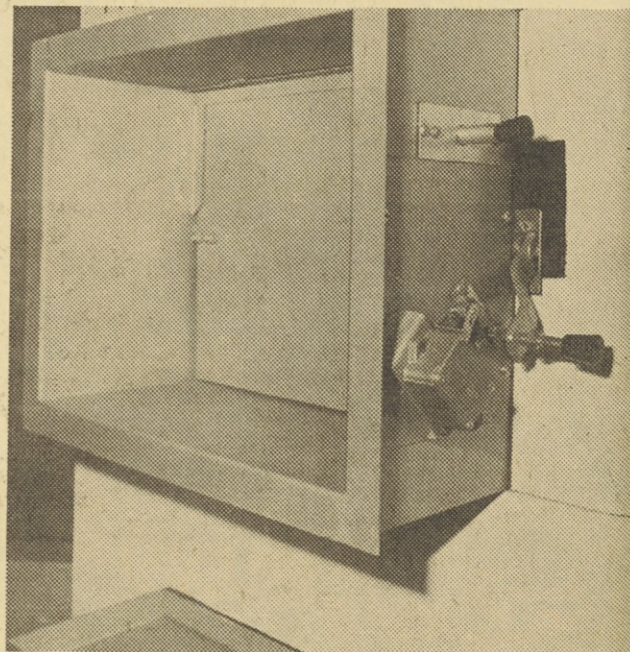
3. PS - 2/2 sistem umetnega prezračevanja s prisilnim odvodom odpadnega zraka s centralno odvodno ventilatorsko enoto.

4. PS - 3 sistem umetnega prezračevanja s prisilnim odvodom odpadnega in dovodom svežega zraka.

Lastnosti naravnega prezračevanja so na kratko opisane že v uvodu, zato jih ne bom še enkrat omenjal.

Sistema PS-2/1 in PS-2/2 sta po funkciji enaka, razlikujeta se le po načinu izvedbe. Medtem, ko je pri sistemu PS-2/2 več vertikal preko zbirnih komor, dušilnih loput, horizontalnih veznih kanalov in dušilnikov zvoka vezano na centralno nameščeno odvodno ventilatorsko enoto, ima sistem PS-2/1 za vsako vertikal svoj centrifugalni strešni ventilator z ustreznim dušilnikom zvoka. Vertikale so na obeh straneh enake.

Sistema tipa PS - 2/1 in PS

Protipožarna loputa

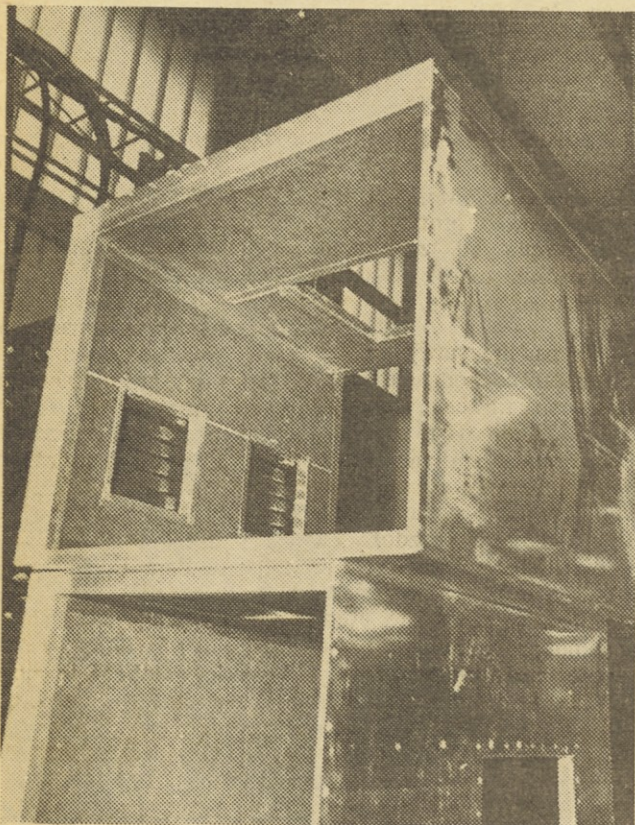
- 2/2 sta predvidena za prisilno odsesovanje odpadnega zraka iz sanitarnih prostorov in kuhinj. Zaradi nastalega podtlaka v prezračevalnih prostorih doteka vanje zrak iz sosednjih prostorov. Usmerjen tok zraka preprečuje širjenje raznih vonjav in pospešuje prezračevanje tudi v prostorih, ki niso direktno prezračevani. V dnevnih sobah ali spalnicah so vgrajeni okenski ventili, ki služijo za dotok svežega zraka v stanovanja. Sistema

imata poleg opisanih dobrih lastnosti tudi gotove pomanjkljivosti. V hladnih zimskih dneh lahko povzroči vstopajoči sveži zrak v bližini ventilov prepih. Razen tega zrak ni čist in lahko nosi s seboj prah, saje ipd.

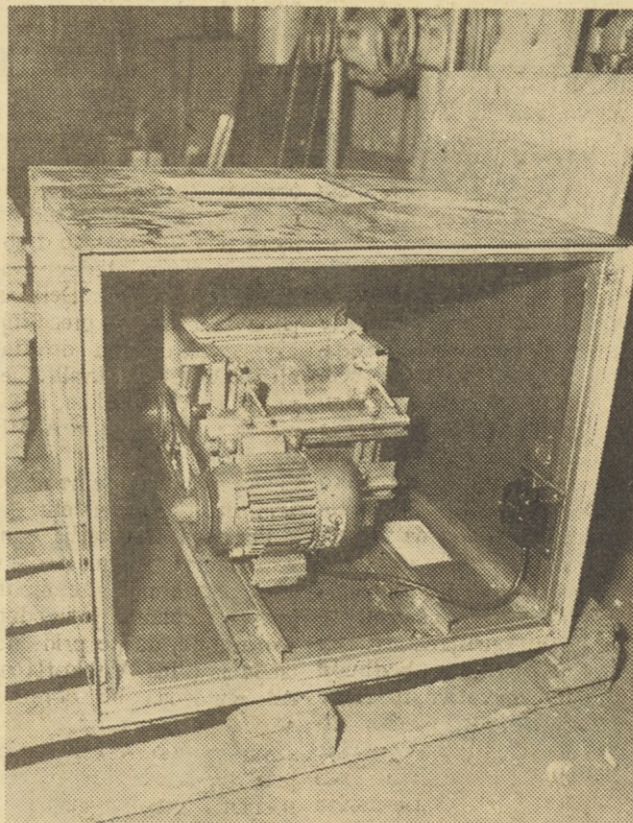
Te pomanjkljivosti so odklonjene s sistemom PS - 3, ki je dopolnitev gornjega tipa PS - 2/2 s kontroliranim prisilnim dovodom ustrezno pripravljene zraka. Zrak se pripravi v dovodni ventilatorski enoti, kjer se filtrira, greje in vlaži, nato pa po razvodnih kanalih dovaja v stanovanje. Ta varianta je od prej opisane dražja v izvedbi, kakor tudi v obratovanju, to pa je tudi glavni vzrok da se kljub svoji popolnosti še vedno sorazmerno malo uporablja.

Za izvedbo stanovanjskega prezračevanja je potrebno veliko različnih elementov od ventilov do ventilatorskih enot, zato ni mogoče razviti vse naenkrat. V sodelovanju z razvojno službo za klimatizacijo smo doslej že izdelali tehnično dokumentacijo za prezračevalne ventile (odvodne in dovodne), okenske ventile, jeklene rešetke JR - 3, dušilce zvoka in centralne odvodne enote. Naštete standardne elemente tudi že izdelujemo za tržišče. Dokumentacija za ostale elemente kot so: kuhinjske brezventilatorske nape, zbirne komore, dušilne lopute, horizontalni vezni kanali in strešne kape je v končni fazi in bo predvidoma končana do prve polovice letošnjega leta. S tem bo nekako končana prva faza razvoja. Druga faza je bila tudi že začeta, saj so dovodni ventili za dovodni sistem s prisilnim dovodom zraka tudi že v serijski izdelavi.

Rezultati prodaje iz lanskega leta in še bolj podpisane pogodbe za letošnje leto, kažejo da je bila odločitev pred dvema letoma pravilna in nas spodbujajo k nadaljnjemu delu na tem področju.

Centralna odvodna enota

Centralna odvodna enota z vgrajenim ventilatorjem

SLOVENSKO PLINOVODNO OMREŽJE

PLINOVOD V SLOVENIJI

Leto 1976 pomeni za Slovenijo začetek izvajanja velikega industrijskega projekta, to je plinifikacije slovenskega področja. Pogodba z dobaviteljem plina – SSSR dolega v sredini leta 1978 prve tokove plina. Do pričetka dobave plina nas loči komaj 2 leti. To je za pripravo in izvedbo takega projekta, posebno pa še, ker je to novost v Sloveniji – kratek rok. Čeprav prevzemnik dela še ni zna, pa so se predpriprave že pričele. Leta 1975 je bila ustanovljena SIS za nafto in plin, v katero so včlanjeni zainteresirani porabniki plina, zainteresirani eventualni izvajalci del ter distributerji (investitorji). Naše podjetje je tudi podpisnik tega sporazuma. Investitor tega velikega projekta je „Petrol“ Ljubljana.

zemskih podjetij, ki so specializirana za izgradnjo daljinskih cevovodov, tako imenovanih „pipe lives“. Izvajalec pa je dolžan, da v določenem odstotku pri izvajanju del zaposli domačo operativno. Ker je naše podjetje tudi v določeni meri specializirano za polaganje cevovodov, je delo na slovenskem plinovodu interesantno tudi za nas.

Kratek rok od podpisa pogodbe do pričetka dobave plina je primoral investitorja, da se skupno s projektantskimi organizacijami ter gradbeno in montažno operativno začne pripravljati na gradnjo plinovoda. Tako je dal projektirati ves visokotlačni del plinovoda zagrebškemu projektantskemu podjetju „Industroprojekt“, srednjetačni del pa projektira IMP Ljubljana. Razen tega je investitor spodbudil domačo operativno, da resno preučuje problematiko izgradnje in da poda parcialne ponudbe za izvajanje. Tudi IMP je vključen v eventuelni možni krog izvajalcev, dejanski izvajalci pa bodo znani

še ob podpisu pogodbe. Gradbena dela, tj. priprava trase, bodo stekla že v drugi polovici letošnjega leta, montažerska dela pa v začetku leta 1977.

V primeru, da se IMP vključi med izvajalce, bi to pomenilo, da se mora do takrat dodatno opremiti z opremo, ki je nujno potrebna pri takem delu, ter da mora preusmeriti tudi določeno število monterjev – varilcev za taka dela. Delo na plinovodu se v precejšnji meri razlikuje od dosedanjega. Zahtevnost kvalitetnega polaganja je velika, predpisana pa je z API in ASME standardi.

Naj navedemo samo nekaj zanimivosti pri tem delu.

Plinovod predstavlja transportno pot za plin. Ker je v glavnem zakopan v zemljo in je velike dolžine, je izredno pomembno, da ne pride do uhajanja plina. Visokotlačni del plinovoda bo obremenjen s pritiskom od cca 50 atmosfer. Vsa dela so podrejena temu, da je cevovod speljan čim bolj sigurno in varno. Cilj plinovoda je, da transportiramo plin:

– po čim krajši možni poti

– po čim bolj varnem terenu, če pa to ni možno, je potrebno na posebne načine plinovod zavarovati (zemeljski plazovi, močvirje, vodotoki, itd.)

– čim daljšo in varnejšo eksploatacijo pa zagotavljajo še kvalitetno varjenje, zaščita cevovoda proti koroziji ter zaščita od izgubljenih električnih tokov (katodna in anodna zaščita).

Za nas predstavlja najbolj interesantno področje kvalitetno spajanje cevi, to je varjenje. Za plinovode se zahteva korensko varjenje zvarov s celuloznimi elektrodami, to je tako imenovano varjenje „od zgoraj navzdol“. Za vsako debelino stene cevi je tudi predpisano število slojev, hitrost varjenja ter eventuelno predgrevanje zvarnih spojev med varjenjem.

Obseg radiografskega snemanja zvarov je določen odvisno od klase, ki so od I. do IV. (10%, 15%, 90%, 100%). Zanimivo je tudi, da je klasično spenjanje (heftanje) cevi prepovedano ter da

se morajo uporabljati v glavnem notranje centrirne naprave, ki se lahko odstranijo šele, ko je koren zvara dokončan. Napake v korenu ni dovoljeno popravljati. Vizuelno mora biti zvar enakomeren in v okviru predpisanih toleranc. Vsak varilec bo moral dokazati svoje sposobnosti pred samim pričetkom del, po uspešni preizkušnji po API standardih bo s strani investitorja vključen v spisek varilcev, ki bodo izključno smeli variti na plinovodu. Vsak bo imel svojo oznako in z njo moral označevati vsak svoj zvar.

Glede na energetsko krizo, ki pesti našo državo, lahko upamo, da bo z izgradnjo plinovoda energetska situacija v Sloveniji izboljšana. Zaradi zahtevnosti in velikosti projekta pa lahko pričakujemo še nekaj pozitivnih strani. Z ene strani slovenska gradbena in montažerska operativna pričakuje precej dela, z druge strani pa se bomo zaradi zahtevnosti objekta lahko marsikaj koristnega naučili, kar nam bo koristilo tudi pri kasnejšem delu na drugih objektih.

Prevzemnik dela, kot smo že omenili, še ni znan, bo pa zagotovo eno izmed ino-

OBJEKT »VOZILA« GORICA NAŠ PONOS

V počastitev dneva ustanovitve OF Slovenije, ki je bila ustanovljena 27. aprila 1941 v Ljubljani in ki je predhodnica današnjih množičnih organizacij, SZDL Jugoslavije, bo v Šempetru pri Novi Gorici stekla proizvodnja v novo-zgrajeni tovarni težkih cestnih tovornih vozil. Kolektivu „Vozila“ Gorica ob tej delovni zmagi iskreno čestitamo in želimo še obilo delovnih uspehov.

Med izvajalci oziroma graditelji tega objekta, ki je izredno lepo oblikovan in v vsakem pogledu dovršen objekt, smo bili tudi mi IMP-jevci, ki smo prevzeli in do roka zgradili enega najmodernejših in tehnično zelo zahtevnih objektov. Če govorimo o zahtevnosti objekta, je prav, da nanizamo nekaj podatkov o njem.

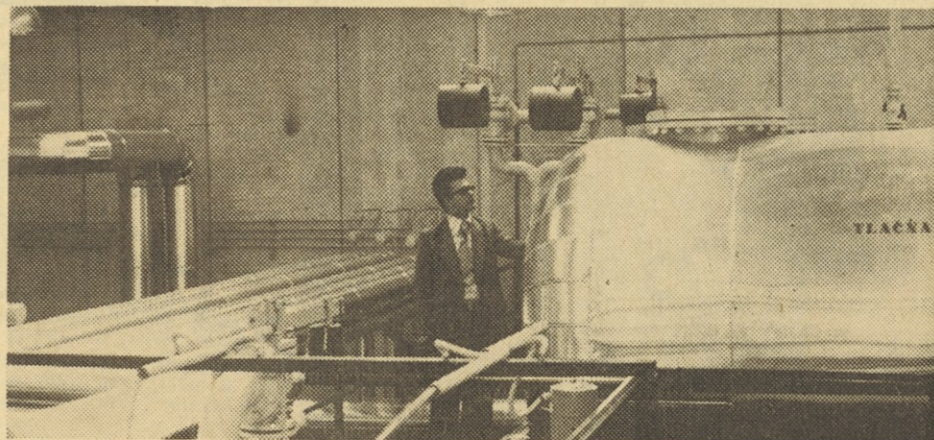
Ko govorimo o funkcionalnosti objekta kot celote, moramo nehote začeti s tistim delom tovarne, ki predstavlja tako imenovani pogonski center ali „srce“ tovarne, tj. brez katerega proizvodnja ne bi mogla steči. Za nemoteno in uspešno funkcioniranje posameznih delov proizvodnega procesa pa so potrebni še dodatni viri energije, zato želimo na kratko opisati tudi te. Poleg kotlarne, kot samostojnega energetskega objekta, smo gradili tudi centralno omrežje centralne kurjave, hidrantno omrežje, omrežje za tehnološke vode, prezračevalne naprave in vse potrebne instalacije za razvod tehn. plinov. Objekt kotlovnice predstavlja zaokroženo tehnološko celoto, kjer so instalirane kapacitete v višini 10.700.000 kcal. To so kapacitete, ki zadoščajo za sedanji novozgrajeni objekt. Konstrukcija kotlovnice je narejena tako, da se z dodatnim kotlom dajo kapacitete še povečati.

Centralno ogrevanje je narejeno po sistemu klimatov, in sicer tako, da je dovod toplega zraka v tovarniške prostore po sistemu 160/120 stopinj ali drugače povedano, da se dovaja 160 stopinj Celzija, povrača pa na ogrevanje 120 stopinj Celzija topla voda. Omembe vredno je tudi hidrantno omrežje, ki predstavlja zaokroženo celoto in v vsakem trenutku uporabno in učinkovito delovanje. Prezračevalne naprave so grajene tako in za takšne kapacitete, kot jih bo tovarna imela ob zaključeni rekonstrukciji. Pomembno vlogo in določeno zahtevnost so za nas predstavljali razvodi tehn. plinov, ki smo jih, vsaj mislimo, tudi uspešno zaključili.

Kot smo že uvodoma omenili, bo slavnostna otvoritev 27. aprila 1976, zato smo menili, da je prav, če pred začetkom obratovanja te tovarne zaprosimo našega sodelavca tov. Branka Kuka, vodjo montažnih del DE v Novi Gorici, za pogovor. Tovariš Kuk je v zadnjem času, kakor sam pravi, skoraj 24 ur na dan živel s tem objektom in se nenehno ubadal z njegovimi tehnološkimi, organizacijskimi in drugimi problemi. S tovarišem Kukom smo imeli mini intervju.

Vprašanje: Tovariš Kuk, bi nam, prosim, na kratko orisali dogajanje in probleme, ki so nastajali pri gradnji?

Odgovor: Najprej moram poudariti to, da smo za tako zahtevno nalogo formirali dobro skupino monterjev vseh strok, pričeniši z monterji centralne kurjave, vodovoda in klima naprav. Skupine je neposredno vodil vodilni monter Benjamin Lapajne, ki ima precejšnje zasluge pri tem, da so bila dela kvalitetno in pravočasno opravljena. Monterji sami, tu mislim na vse stroke, pa so se izkazali kot pravi mojstri svojega poklica in se prilagodili trenutnim zahtevam dela tako v pogledu tehnologije, ki je bila izredno raznolika, kakor tudi časovno, saj ni nihče niti malo pomišljal, kadar je bilo treba delati preko rednega delovnega časa. Nekorektno bi bilo, če ne bi pri tem omenili pomen in vlogo, ki jo gre vsem strokovnim delavcem, pričeniši s komercialno službo podjetja, ki je pravočasno pripravila vse potrebno za začetek del, nabavo, ki je vestno in dosledno opravila vse in se trudila pravočasno zagotoviti potrebne reprodukcijske materiale. Vodstvo TOZD in drugi strokovni delavci pa so stalno bedeli nad izvajanjem del in nas v kočljivih trenutkih s svojimi strokovnimi navodili usmerjali.

Vodja enote tov. Kuk v kotlarni

Vprašanje: Kot operativci, ki je bil nenehno v stiku z investitorjem in drugimi soizvajalci, ste prav gotovo imeli kakšne težave.

Odgovor: Da, težave so bile, saj bi bilo nenormalno, da jih ne bi bilo, zlasti še pri tako zahtevnem objektu, ki zahteva koncentracijo vseh sposobnosti, od tistih, da je treba delo planirati, ga pripraviti, izvršiti in uskladiti naše delo z ostalimi izvajalci. V takih primerih se držim slovenskega pregovora, ki pravi: dober konec, vse dobro. Sicer pa moram poudariti, da posebnih težav resnično nismo imeli in si takih investitorjev lahko samo želimo. Tako raznoliko in tako zahtevno delo ni samo preizkušnja naše delovne sposobnosti, temveč gre tu skoraj že za sinhronizacijo izvajanja posameznih del, za katero je že pomembna sodobna organizacija dela, ki je res prestudirana.

Vprašanje: Do sedaj smo skoraj v vseh vprašanih obravnavali izključno delovni proces in vplive nanj, zato menimo, da je prav, če bralce informiramo tudi o višini finančne realizacije oziroma uspešnosti teh del.

Odgovor: Menim, da smo pri tem objektu komercialno tudi uspeli, saj je bila realizacija 13.000.000 dinarjev. Z druge strani pa smatram za poslovni uspeh tudi to, da je bil objekt do roka, to je pravočasno, dokončan, saj nam to zagotavlja prednost pri izbiri izvajalca za drugo fazo konstrukcije.

Vprašanje: Kot smo že omenili, je kotlarna in vse ostale naprave že v pogonu, pa kljub temu vidimo še naše monterje na objektu?

Odgovor: Trenutno je tu še manjša skupina monterjev centralne kurjave, ki dela povezavo starega dela obrata z novim, katerega še vedno napaja teh. plin CO₂, vendar

predvidevajo v kratkem vgradnjo plinarne. Upda bomo delali tudi pri objektu.

Zaradi omejenega prostora v tej številki „Glasnik“ moram seveda končati z intervjujem in pa tudi sicer našega mladega in perspektivnega strokovnjaka prikovali na drugem gradbišču, zato sva se na hitro poslovila. Ob slovesu izrečeno ščilo „srečno in veliko delovnih uspehov“ ni verjetno zadnje srečanje te vrste katerim smo na kratko šali orisati delček problemov, ki se porajajo v kolektivu oziroma delovni enoti monterjev v Novi Gorici.

PETER ŽIGANT

● Streljanje v Kopru

Tekmovanja v streljanju med TOZD – IMP se je udeležilo 11 ekip. Marljivi člani PM Koper so s pomočjo strelskega kluba Koper zelo uspešno organizirali tekmovanje, na katerem so pet članke ekipe TOZD s 5 x 20 strel merile svoje moči med seboj. Na strelišču je prisotne pozdravil in zaželel dobrodošlico direktor TOZD PM Koper tov. Alič, ki je bil tudi pokrovitelj tekmovanja.

Samo tekmovanje ni prineslo večjih presenečenj, zanimivo pa je bilo na koncu, ko sta streljala Podobnik iz Ivančine gorice in Pavlič iz TRAA, saj je bilo od njihju odvisno, katera ekipa bo zmagovalca med vsemi TOZD. No, srečnejši so bili Ljubljanci, toda z minimalno razliko 2 krogov. Lanskim zmagovalcem pa je pripadlo drugo mesto, kar je tudi uspeh, če vzamemo, da so minimalne razlike ostalih tudi odraz izenačenosti strelcev. Med posamezniki pa je član TOZD Ljane Jože Zaletel (nosilec

zlate puščice) z odličnimi 11 krogi osvojil prvo mesto in dokazal, da upravičeno nosi zlato puščico, ki si jo še kako želi marljivi strelci.

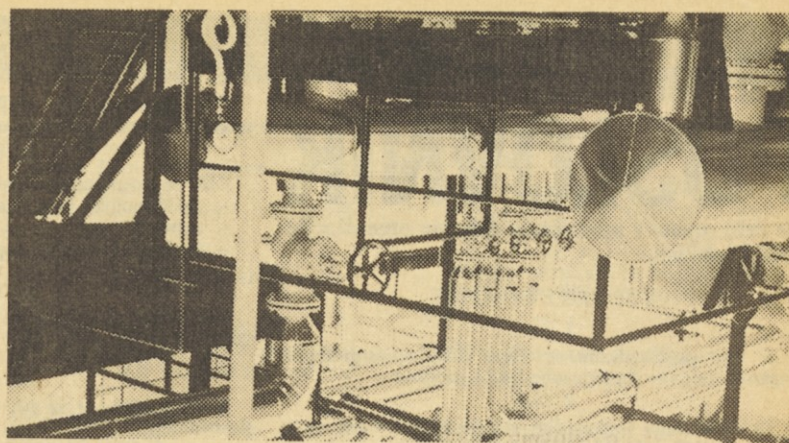
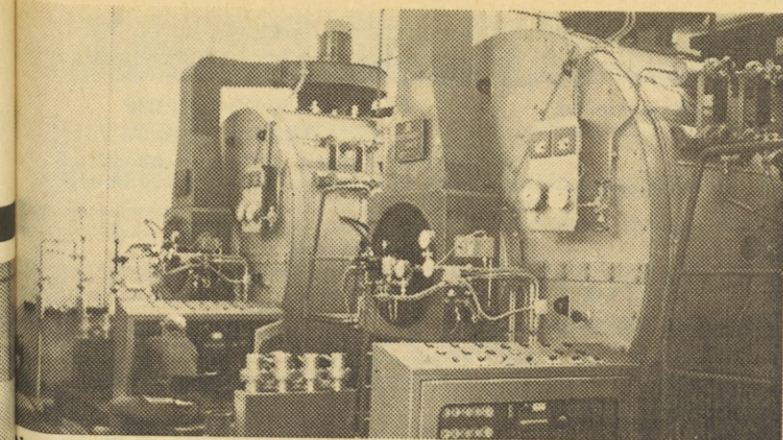
Razveseljivo je bilo gledati tudi članice, saj so s številnimi krogi dokazale, da se lahko uspešno borijo tudi z moškimi.

Na koncu tekmovanja je rektor tov. Alič predal poklon najboljši ekipi (TRAA), ostali pa zaželel uspeh prihodnjim, kar so nastopajoči odšli na skusno nosilo in prekomentirali misli teri zgrešeni strel.

Rezultati – ekipno: 1. TRAA 741 krogov, 2. Livarna 739, PM 701, 4. EM 684, 5. TRAA 643, 6. Klima 632, 7. Skip 608, 8. TIO 600, 9. PB 591, DSSS 552, 11. OV 439.

Posamezniki: moški: 1. Jože Zaletel (Livarna) 171, 2. Boštjan Dordevič (TRAA) 162, 3. Boštjan Pucer (PM) 159 itd.

Ženske: 1. Milena Vrkič (TRAA) 153, 2. Mirjana Dordevič (TRAA) 148, 3. Giuliana Križman (TRAA) 139, 4. Nataša Peternel (DSSS) 136 itd.

Notranjost kotlane

Cevovodi v kotlami

RAZPIS PROSTIH UČNIH MEST

Interni razpis prostih učnih mest nima na nam samo informirati člane kolektiva o tem, ko učencev, katerih poklicev in v katerem D bomo sprejeli. S tem razpisom želimo presirati vse člane kolektiva, da po svojih h pri kadrovanju mladega kadra sodelujejo. dnost tudi našega podjetja leži na mladih. me nam biti vseeno, kdo bodo ti mladi, ki b čez nekaj let stebri in kreatorji usode naša podjetja. Se posebej moramo temu vpraša- posvetiti toliko večjo skrb, ker gre za enkrat- tako masoven sprejem. Apeliramo na vse, da rojem domačem okolju pravilno tolmačijo nost vključevanja v uk pri našem podjetju tem pridobijo dobre, pridne fante, ki bodo nalogam poklica, za katerega se odločijo. andidati za vpis v uk morajo izpolnjevati ednje pogoje:

da je končal 8 razredov osnovne šole,
da je telesno in duševno zdrav in zmožen
poklic, za katerega se je odločil (zdravniško
svečevalo dobi pri našem zdravniku).

ostaja učna mesta so v naslednjih TOZD:

TOZD Ogrevanje vodovod, Ljubljana, n. sol. o.
Ljubljana, Titova 37

monter centralne kurjave	13
monter vodovodnih naprav	5
monter izolater	1
trgovec tehnične stroke	1

TOZD Klima – proizvodnja-montaža Ljubljana, sol. o.
Ljubljana, Vojkova 58

ključavničar	10
monter klima naprav	10
trgovec tehnične stroke	1

TOZD Elektromontaža Ljubljana, n. sol. o.
Ljubljana, Titova 37

elektroinstalater (jaki tok)	18
PTT mehanik	2
prodajalec električnega mat.	1

obrat v Slovenskih Konjicah

ključavničar	5
elektroinstalater (jaki tok)	5

TOZD Tovarna elektronaprav Ljubljana, sol. o.
Ljubljana, Vojkova 58

ključavničar	9
ličar	3
elektroinstalater	6

– RTV mehanik	3
– galvanizer	2
– trgovec tehnične stroke	3

TOZD Tovarna regulacijskih armatur in aparatov Ljubljana, n. sol. o.
Ljubljana, Ulica Jožeta Jame 12

– kovinostrugar	8
– splošni ključavničar	4
– strojni ključavničar	2
– orodjar	2

TOZD Strojna kovinska industrijska proizvodnja SKIP Ljubljana, n. sol. o.
Ljubljana, Celovška c. 479

– konstrukcijski ključavničar	8
– strojni ključavničar	2

TOZD Dvigalo Ljubljana, n. sol. o.
Ljubljana, Smoletova 18

– elektromehanik	5
– splošni ključavničar	4
– strugar	1

TOZD Livarna Ivančna gorica, n. sol. o.
Ivančna gorica

– obratni elektrikar	1
– kovinostrugar	2
– ključavničar	1
– orodjar	1

TOZD Projekt – montaža inženiring Maribor, n. sol. o.
Maribor, Ljubljanska c. 9

– monter centralne kurjave	5
– monter vodovodnih naprav	3
– monter klima naprav	3

TOZD Projekt – montaža Koper, n. sol. o.
Koper, Ulica 15. maja 4

– ključavničar	2
– monter ogrevalnih naprav	7
– monter klimatskih naprav	5
– monter vodovodnih instalacij	2

TOZD Tovarna instalacijske opreme Idrija, n. sol. o.
Idrija, Vojkova 4

– ključavničar	5
----------------	---

TOZD Blisk Murska Sobota, n. sol. o.
Murska Sobota, Lendavska 5

– vodovodni instalater	5
– elektroinstalater	3

– monter ogrevalnih naprav	4
– monter klima naprav	3

TOZD Elektrokovinar Ptuj, n. sol. o.
Ptuj, Zadržni trg 11

– elektroinstalater	6
– elektromehanik	2
– ključavničar	5
– klepar	2

Podjetje nudi vsem svojim učencem:

1. Nagrada	
I. letnik	720 din neto
II. letnik	840 din neto
III. letnik	1000 din neto

2. Po preteku 6 mesecev učne dobe pripada učencem poleg redne nagrade še gibljivi del, če si ga zasluži:

- za dober uspeh v šoli in na delu 20 % od svoje nagrade
- za prav dober uspeh v šoli in na delu 30 % od svoje nagrade
- za odličen uspeh v šoli in na delu 40 % od svoje nagrade.

3. Vsako leto dobi učenec eno delovno obleko.

4. Vsem učencem, ki niso iz Ljubljane in okolice, ki ne morejo bivati doma, oskrbi podjetje internat in krije razliko med polno ceno vzdrževalnine v internatu in osnovno učenčevo nagrado.

5. Vsem prizadevnim učencem je zagotovljena redna zaposlitev pri podjetju.

Za sprejem v uk bodo kandidati morali predložiti:

- prošnjo za sprejem v uk
- šolsko spričevalo
- rojstni list in eno sliko
- potrdilo o premoženjskem stanuu
- potrdilo o višini osebnih dohodkov vseh članov, ki živijo v skupnem gospodinjstvu
- zdravniško spričevalo, dobijo ga pri našem zdravniku z našo napotnico.

Ker spričeval učenci – kandidati o končani osnovni šoli še nimajo, naj zaenkrat predložijo samo prošnjo z navedbo poklica, za katerega se želijo učiti, s točnim naslovom, osebnimi podatki in sorodstveno razmerje tistega, ki bo podpisal učno pogodbo. Ostale dokumente naj pripravijo.

Na podlagi 7. poglavja SS o združitvi v delovno organizacijo IMP Ljubljana, ter 3. poglavja statuta podjetja je delavski svet podjetja IMP na svoji 2. redni seji dne 22. 3. 1976 sprejel naslednji

POSLOVNIK

za delo organov upravljanja delovne organizacije IMP Ljubljana

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

S tem poslovnikom se ureja delo samoupravnih organov delovne organizacije IMP Ljubljana.

2. člen

Določbe tega poslovnika veljajo za vse delegate v samoupravnih organih IMP, kakor tudi za vse druge osebe, ki prisostvujejo oziroma sodelujejo pri delu samoupravnih organov.

3. člen

Vsi organi samoupravljanja na nivoju podjetja so sklepni, če na sejah posameznih organov samoupravljanja prisostvuje več kot polovica delegatov.

4. člen

Ta poslovnik prične veljati, ko ga z javnim glasovanjem sprejme večina delegatov DSP.

5. člen

Predsedniki in namestniki predsednikov samoupravnih organov delovne organizacije imajo pravico in dolžnost skrbeti, da se določbe tega poslovnika pravilno uporabljajo in izvajajo.

6. člen

Seje posameznih samoupravnih organov sklicujejo predsedniki, ki določijo dan in čas, ter predlog dnevnega reda za seje posameznega organa.

7. člen

Pismeno vabilo s predlaganim dnevnim redom in priloženim gradivom se pošlje vsem delegatom v roku 5 do 8 dni pred sejo posameznega organa.

II. PRAVICE IN DOLŽNOSTI DELEGATOV V DSP

8. člen

Delegat v DSP sodeluje pri oblikovanju politike delovne organizacije na podlagi pobud, predlogov, mnenj in pripomb, ki jih delovni ljudje izražajo v TOZD.

9. člen

Delegacije TOZD v DSP se dogovarjajo in sporazumevajo o oblikovanju skupnih rešitev. Na tej podlagi daje delegacija TOZD pobude za obravnavanje posameznih vprašanj, za dogovarjanje in sprejemanje enotnih stališč.

10. člen

Delegat v DSP ima pravico razpravljati o predlaganem dnevnem redu, če smatra da bi bilo potrebno na zasedanju razpravljati še o dodatnem gradivu.

11. člen

Delegat v samoupravnih organih se mora glede na vprašanja, ki so na dnevnem redu sej posameznih samoupravnih organov seznaniti z njihovimi smernicami in se z delegatsko bazo pogovoriti za stališča, ki jih bo zastopal na seji.

12. člen

Delegat, ki ne more priti na sejo določenega samoupravnega organa, mora o izostanku obvestiti predsednika omenjenega organa ali tajnika samoupravnih organov.

13. člen

Delegat v samoupravnih organih na nivoju delovne organizacije je dolžan da da, tudi na svojem delovnem mestu, kakor tudi na samoupravnih organih TOZD vsa potrebna tolmačenja v zvezi z delom samoupravnega organa na nivoju delovne organizacije.

III. SEJE SAMOUPRAVNIH ORGANOV DO

14. člen

Organi samoupravljanja na nivoju DO se konstituirajo v skladu s tem poslovnikom.

15. člen

Delegati v DSP volijo z javnim glasovanjem predsednika in namestnika DSP.

16. člen

Predsednika in namestnika organov samoupravljanja na nivoju delovne organizacije predlagajo družbenopolitične organizacije podjetja (Konferenca OOS, Svet ZK, Konferenca OO ZSMS).

IV. KONSTITUIRANJE SAMOUPRAVNIH ORGANOV

17. člen

Prvo zasedanje DSP IMP skliče in vodi do izvolitve predsednika predsednik starega DSP.

18. člen

DSP se konstituira z izvolitvijo naslednjih organov:

- verifikacijske komisije
- zapisnikarja
- dveh overovateljev zapisnika.

19. člen

Kandidate za organe iz prejšnjega člena predlagajo sklicatelj ali delegati DSP.

20. člen

Volitve organov iz 18. člena se opravijo z javnim glasovanjem.

21. člen

Verifikacijska komisija ugotavlja sklepčnost na zasedanju ter o tem poroča delegatom na zasedanju. Komisija sestavljajo 3 člani, od katerih je eden predsednik komisije.

22. člen

Verifikacijska komisija ugotavlja tudi pravilnost izvolitve posameznih delegatov DSP s potrdili o izvolitvi delegata DSP.

23. člen

Za zapisnikarja naj se po možnosti določi osebo, ki bi stalno pisala zapisnike zasedanja DSP.

24. člen

Overovatelja zapisnika se določita za vsako zasedanje posebej.

V. PREDSEDNIK DSP

25. člen

Predsednik DSP sklicuje in vodi sejo DSP, daje pobudo za obravnavo posameznih vprašanj, skrbi za javnost dela in za uveljavljanje pravic delegatov.

26. člen

Če je predsednik DSP zadržan, ga v njegovi odsotnosti nadomešča njegov namestnik.

VI. ZASEDANJE DSP

27. člen

Zasedanje DSP sklicuje predsednik na lastno pobudo, na pobudo 1/5 delegatov, na pobudo individualnih poslovnih organov ali na pobudo DS TOZD.

28. člen

DSP praviloma zaseda po potrebi, najmanj pa vsake 3 mesece po periodičnem in zaključnem računu podjetja.

29. člen

Dnevni red zasedanja DSP z morebitnimi dopolnitvami ali spremembami sprejmejo delegati na vsakem zasedanju posebej z javnim glasovanjem.

30. člen

K vsaki točki dnevnega reda je treba povabiti poročevalca, ki poroča o problematiki točke dnevnega reda.

31. člen

Po razpravi da predsednik predlog na glasovanje. Če je več predlogov, določi vrstni red glasovanja in o vsakem predlogu se posebej glasuje.

VII. ODLOČANJE

32. člen

DSP odloča na zasedanju z večino glasov.

33. člen

Delegati DSP imajo pravico in dolžnost, da glasujejo o vsakem predlogu, o katerem se odloča na seji DSP.

34. člen

Glasovanje je javno, razen v primeru, ko zasedanje odloči, da se glasuje tajno. Delegati glasujejo tako, da se izjavijo za predlog ali proti predlogu.

35. člen

V primeru tajnega glasovanja pa morajo biti glasovni listki tako napisani, da so nedvoumni za delegate, ki se odločajo o predlogu in opremljeni z besedami „sem za“, „sem proti“. Ustreznega delegat obkroži.

36. člen

Na podlagi izida glasovanja predsednik razglasi sprejem ali zavrnitev sklepa.

VIII. IZVRŠILNI ORGANI DSP

37. člen

Z namenom uveljaviti programska izhodišča SS o združevanju in statuta podjetja delujejo v okviru DSP naslednji kolektivni izvršilni organi:

- odbor za gospodarjenje in razvoj
- odbor za medsebojna razmerja
- odbor za splošni ljudski odpor
- notranja arbitraža.

38. člen

DSP ali posamezni kolektivni izvršilni organi (odbori) pa lahko imenujejo občasno ali stalno delovna telesa s svojega področja in v svojem sestavu.

39. člen

Odbor sklicujejo njihovi predsedniki na pobudo najmanj 5 delegatov v odboru, individualnega poslovnega organa, ali ustreznega odbora v TOZD, če ti smatrajo, da se problematika nanaša na vse ali določene TOZD.

40. člen

Odbori odločajo na sejah z večino glasov.

41. člen

Glede poteka sej odborov se uporabljajo določila tega poslovnika, veljavna za delo samoupravnih organov delovne organizacije.

IX. VZDRŽEVANJE REDA NA SEJAH

42. člen

Za red na zasedanjih DSP in drugih samoupravnih organov skrbi predsednik. Za kršitelje reda na zasedanjih se smejo izrehati naslednji ukrepi:

- opomin
- odvzem besede
- odstranitev z zasedanja.

43. člen

Odstranitev z zasedanja se izreče delegatu, ki se ne ravna po zahtevi predsednika, ki mu je odvzel besedo, ali drugače onemogoča delo zasedanja.

44. člen

Odstranitev delegata s seje se izreče na seji DSP na predlog predsednika ter podpore najmanj 10 delegatov.

X. ZAPISNIK

45. člen

O delu DSP in odborov se vodi zapisnik. Zapisnik mora vsebovati glavne podatke o delu teles, zlasti o danih predlogih in sprejetih sklepih.

Zapisnik naj vsebuje:

- zaporedno zasedanje
- dan in kraj zasedanja
- podatek o prisotnosti oziroma odsotnosti delegatov
- podatek o vabljenih in poročevalcih
- dnevni red zasedanja
- izvleček razprav po posameznih točkah dnevnega reda
- sprejete sklepe in priporočila.

XI. SKLIC NUJNEGA ZASEDANJA

46. člen

Predsednik DSP ali odborov izjemoma lahko skliče nujno sejo organa v krajšem roku kot je določen v 7. členu tega poslovnika. Razlog za nujen sklic pa mora biti obrazložen.

XII. SODELOVANJE NA SEJI

47. člen

Na zasedanja DSP in odborov se lahko vabijo predstavniki družbeno-političnih organizacij podjetja, individualni izvršilni organi, strokovni delavci, ki obrazložajo določeno tematico na zasedanju.

XIII. JAVNOST DELA ORGANOV SAMOUPRAVLJANJA

48. člen

Zasedanja DSP so načeloma odprta, tudi za člane kolektiva, kakor tudi posameznih odborov. O zaključkih zasedanja se obvešča tudi delovni kolektiv v obliki oglasnih desk in internega časopisa.

XIV. KONČNE DOLOČBE

49. člen

Ta poslovnik prične veljati z dnem, ko se ga obravnava in sprejme na zasedanju DSP. Ljubljana, 22. marca 1976

Predsednik DSP
VRHOVEC STANE

Prišli — odšli O Prišli — odšli O Prišli — odšli O Prišli — odšli O Prišli — odšli O Prišli — odšli O

PRIŠLI V MESECU MARCU 1976

TOZD „Klima“, LJUBLJANA

Likar Marjan, vodja avtoparka
Rojec Albin, vrnil iz dela v inozemstvu

Strainovič Miroslava, snažilka
Borštnar Anton, vrnil z dela v inozemstvu

Puvar Avgust, vrnil z dela v inozemstvu

Rejc Bogdan, vrnil z dela v inozemstvu

Sopka Nikola, vrnil z dela v inozemstvu

TOZD „Ogrevanje, vodovod“, LJUBLJANA

Modic Milan, spec. monter
Strle Jože, monter c. k.
Jerman Ana, tehn. risar
Zabukovec Ivan, spec. mont. c. k.

TOZD „SKIP“, Ljubljana

Urbas ing. Bogomir, vodja konstrukcije

Ahtik Dragoljub, samost. konstruktor

TOZD „TRAA“, LJUBLJANA

Špoljarič Ivan, KV strugar
Kalsan Peter, KV ključavničar
Raca Nedeljko, KV strugar
Landeke Nevenka, administrator
Guna Janez, KV strugar
Markič Peter, PK vrtalec
Jelenc Andrej, razvijalec
Lavrič Jože, KV strojni ključ.
Šmuk Bojan, KV strugar
Remškar Rado, postal pomočnik

TOZD „Elektromontaža“, Ljubljana

Novak Silva, rev. v knjigov.

TOZD „Tovarna elektronaprav“, Ljubljana

Leskovec Marjan, strojni inženir — pripravnik

TOZD „Dvigalo“, Ljubljana

Sonc Janez, monter dvigal
Bardiovski Ivan, spec. monter dvigal
Krmelj Andrej, servisni monter (prem. iz TOZD „Elektromontaža“)

TOZD „Družbeni standard“, Ljubljana

Grabljevec Stanislav, KV šofer

ZAHVALE

Ob smrti moje nenadomestljive mame se vsem, ki ste sočustvovali z menoj in ji poklonili cvetje, najtopleje zahvaljujem.

LAZAREVSKI
KRISTINA

Ob smrti dragega moža Brglez Martina se najlepše zahvaljujem vsem, ki ste ga spremili na njegovi zadnji poti, nam izrekli sožalje, posebna zahvala njegovim kolegom iz TOZD Elektromontaže za darovano prelepo cvetje.

ŽENA FANI

Ob izgubi drame mame Marije Kralj se iskreno zahvaljujem sindikalni organizaciji TOZD za denarno nadomestilo namesto venci na grob.

FRANC KRALJ III

Delovna skupnost strokovnih služb, Ljubljana

Aleksič Nadežda, samostojni bilancist

Kupljenik Marija, samostojni referent v knjigovodstvu

Janežič Emilija, samostojni referent v knjigovodstvu

Oštir Miroslav, pripravnik s srednjolo

Meke Marija, samostojni referent v knjigovodstvu

Uran ing. Demetrij, vodilni projektant za ponudbene projekte

Razvoj za klimatizacijo, Ljubljana

Tršan ing. Nikolaj, samostojni razvijalec

TOZD „Projekt, montaža, inženiring“, Maribor

Magdalenič Vladimir, KV monter
Blagovič Jožef, PK monter — vrnil iz dela v inozemstvu

Kurnik Franc, PK monter — vrnil iz dela v inozemstvu

Varžič Ivan, KV monter — vrnil iz dela v inozemstvu

Vnuk Jože, KV šofer — vrnil iz dela v inozemstvu

TOZD „Projekt, montaža“, Koper

Arnavt Marko, NK delavec
Rupnik Herman, KV delavec (premeščen iz TOZD „Ogrevanje, vodovod“)

TOZD „Livarna“, Ivančna gorica

Ozimek Cveto, PK delavec
Jakopin Jožica, SSD delavka

TOZD „Tovarna instalacijske opreme“, Idrija

Bogataj Anka, administratorica
Jurjavčič Anjo, obratni električar
Kranjc Viktor, transportni delavec

TOZD „Elektrokovinar“, Ptuj

Gajser Herman, stroj. tehnik — pripravnik

Merc Stanko, KV ključavničar
Korže Franc, KV elek. mehanik

Ljubec Slavko, KV elek. mehanik
Bratušek Franc, KV vodov. instalater
Erjavac Vera, delavka — čistilka

ODŠLI V MESECU MARCU

TOZD „Klima“, Ljubljana

Žargi Polda, odpoved delavke
Fuerst Alojz, odpoved delavca

TOZD „Ogrevanje, vodovod“, Ljubljana

Varga Zlatko, razveljavitev uč. pog.
Vukmirovič ing. Miloš, na lastno željo

Rupnik Herman, premeščen v TOZD „Projekt, montaža“, Koper

Hribnik Ivan, v JLA
Šafarič Antun, razveljavitev učne pogodbe

Šega Franc, sporazumno
Novak Željko, v JLA

Šimunovič Slavica, sporazumno
Gajič Miloš, sporazumno

TOZD „SKIP“, Ljubljana

Bačič Ladislav, v JLA
Škrjanc Srečko, sporazumno

TOZD „TRAA“, Ljubljana

Todorovič Božo, v JLA
Zupanec Branko, umrl
Setnikar Andrej, v JLA
Zagorc Beno, odpoved delavca
Papler Jože, odpoved delavca
Barič Branko, odpoved delavca

TOZD „Elektromontaža“, Ljubljana

Babaj Murat, na željo delavca
Krmelj Andrej, premeščen v TOZD „Dvigalo“, Ljubljana
Perpar Franc, na željo delavca
Ščepanovič Milan, na željo delavca
Hertelendi Brano, razvelj. uč. pogodbe

TOZD „Dvigalo“, Ljubljana

Turk Boris, v JLA

TOZD „Zastopstva“, Ljubljana

Miklavc ing. Janez, sporazumno

TOZD „Družbeni standard“, Ljubljana

Hlebš Franci, premeščen v TOZD „Zastopstva“, Ljubljana

Kdo je izgubil uro?

Na veterinarski fakulteti so našli ročno uro z vgraviranim posvetilom 10 let pri IMP in letnico 1968. Lastnik jo lahko dvigne na veterinarski fakulteti (Gerbičeva ulica 60) v Ljubljani.

Razvoj za klimatizacijo, Ljubljana

Tršan ing. Nikolaj, v poizkušni dobi

TOZD „Projekt, montaža, inženiring“, Maribor

Moškon Alojz, sporazumno
Štumberger Milan, sporazumno
Bednjički Mihael, sporazumno
Bombek Anton, v JLA
Slekovec Miran, v JLA

TOZD „Projekt, montaža“, Koper

Lapanja Radovan, v JLA
Balažič Branko, sporazumno

V mesecu marcu 1976 je bilo v podjetju zaposlenih 5.521 delavcev, od tega 884 učencev v gospodarstvu in 40 delavcev v inozemstvu.

Upamo, da se novosprejeti delavci pri nas dobro počutijo.

ADI KOVAČIČ

XX. JUBILEJNI POHOD PO POTEH PARTIZANSKE LJUBLJANE

Udeležimo se tudi mi v čimvečjem številu jubilejnega pohoda po poteh partizanske Ljubljane v soboto 8. maja, saj s tem dokazujemo pripadnost mestu herojev. Prijavite se lahko pri predsednikih osnovnih organizacij sindikata oz. športnih referentih TOZD

ZAHVALA

Dolžnost mi narekuje, da se iskreno zahvalim sindikalni organizaciji TOZD Elektromontaža za razumevanje, ki mi ga je izkazala prek svojih predstavnikov v času moje bolezni, enkratni denarni pomoči ter odobritvi nadaljnega zdravljenja.

Obenem se iskreno zahvaljujem vsem ožjim sodelavcem v TOZD in OZD za obiske v bolniš-

nici in zdravilišču, za vsa darila v času mojega bolovanja.

Ob smrti moje mame pa iskrena hvala vsem za izrečena ustna in pismena sožalja in cvetje.

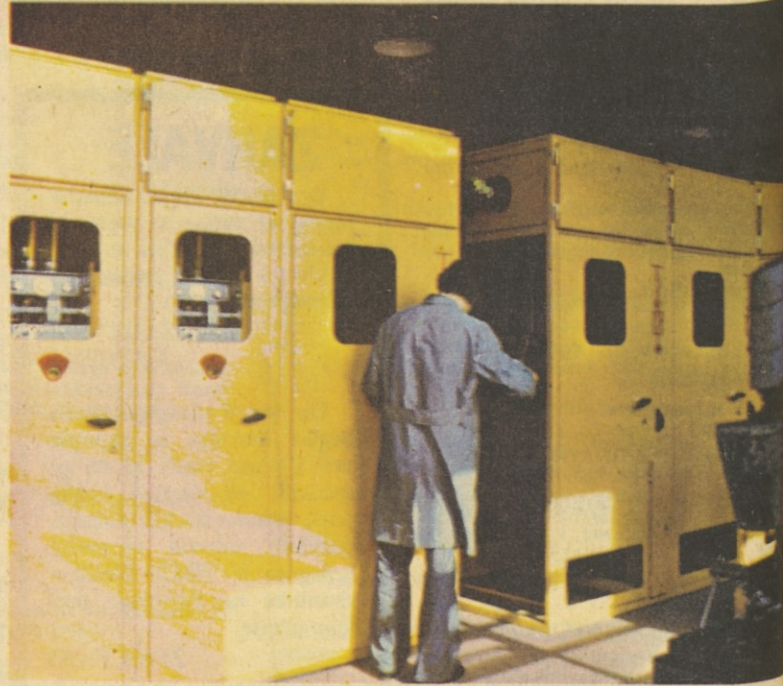
Ponosen in srečen sem, da sem zaposlen v krogu tako iskrenih prijateljev in TOZD s svojim družbenopolitičnimi organizacijami, s polnim razumevanjem v težkih trenutkih.

Upam, da bom še lahko s svojim delom in gojitvijo tega humanega sodelovanja med zaposlenimi sodeloval v našem TOZD in OZD.

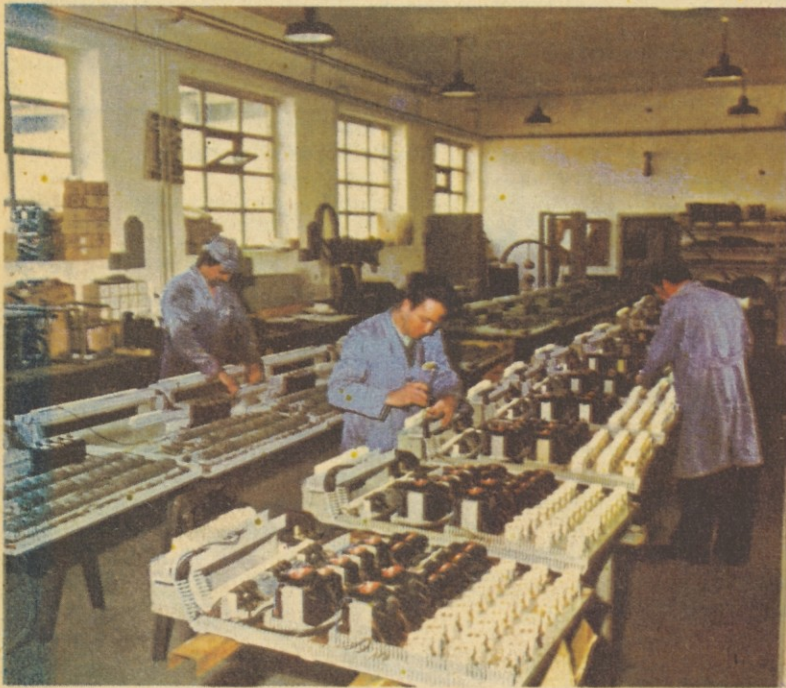
IZ PROIZVODNEGA PROGRAMA TOZD TOVARNA ELEKTRONAPRAV

Elementi za sestavo visokonapetostnih stikal

Visokonapetostne celice

Montaža elementov za bodočo avtomatiko

Kontrola končnega izdelka

Rekreacija v IMP ● Rekreacija v IMP ● Rekreacija v IMP ● Rekreacija v IMP ● Rekreacija v IMP

● Namizni tenis v Ljubljani

TIO Idrija ekipno in Rudi Troha posamezno sta zmagovalca tekmovanja v namiznem tenisu med našimi TOZD, ki je bilo 17. aprila 1976 v Športnem parku Kodeljevo in ga je organizirala TOZD Klima.

Tekmovanje je odprl direktor TOZD Klima ing. Janez Zaviršek

in zaželel vsem veliko uspeha in športne sreče.

Lanskoletni zmagovalec TOZD Klima ni ubranil naslova, temveč ga je moral po ogorčeni borbi prepustiti ekipi TIO Idrija, ki je bila v postavi Rudi Troha in Miloš Poljanšek nepremagljiva. Posebno se je izkazal poznejši zmagovalec med posamezniki Rudi Troha. Igral je izredno zanesljivo in efektno, saj je v vseh dvobojih oddal samo en set

in to lanskemu zmagovalcu Jožetu Golobu.

Tekmovanja se je udeležilo 9 ekip od 10 prijavljenih. Ekipa PMI Maribor kljub prijavi ni prispela in s tem je odpadel ženski del tekmovanja. Največ simpatij je bila deležna ekipa TOZD Elektromontaže v postavi Ivica Klodič in Boris Lister. Najmlajša udeleženca sta dokazala, da imamo tudi nekaj perspektivnih mladih igralcev, na katere v

bodočnosti lahko resno računamo.

Rezultati:

- Ekipno –
1. TIO Idrija
 2. Klima
 3. Projekt biro
 4. Elektromontaža
 5. OV – Ljubljana
 6. DSSS
 7. TEN

8. TRAA
9. PM Koper

Posamezniki:

1. Rudi Troha
2. Miloš Poljanšek
3. Jože Golob
4. Franc Zakelj

Ta četvorica nas bo zastopala na ŠIG 76 in ji želimo veliko uspeha.

EDVARD KRŽIŠNIK